

ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

**«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը, կազմակերպաիրավական ձևը

Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան,

հեռ. (+374 11) 700 060

Էլ.փոստ՝ info@armleasing.am

ինտերնետային կայք՝ www.armleasing.am

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը, կազմակերպաիրավական ձևը

Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ,

Վազգեն Սարգսյան 26/1

հեռ. (+374 10) 511-211

Էլ.փոստ՝ post@conversebank.am

ինտերնետային կայք՝ www.conversebank.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	50,000 (Հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	20,000 (Քսան հազար) հատ ՀՀ դրամով

Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	1,000,000,000 (Մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեթղթերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	5
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
1.1. Թողարկողի և թողարկողի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	6
1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	9
1.3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	12
1.4. Համառոտ տեղեկություններ Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին	12
1.5. Թողարկողի բաժնետերերի, կառավարման մարմինների կազմի և աշխատակիցների վերաբերյալ տեղեկատվություն	12
1.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները	13
1.7. Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը	15
1.8. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	15
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	18
2.1. Ռիսկային գործոններ	18
2.2. Հիմնական տեղեկատվություն	20
2.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն	20
2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	29
2.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	34
2.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն	35
ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	36
3.1. Անկախ աուդիտորներ	36
3.2. Ռիսկային գործոններ	36
3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին	39
3.4. Բիզնեսի նկարագիրը	41
3.5. Թողարկողի կառուցվածքը	43
3.6. Թողարկողի հիմնական միջոցները	43
3.7. Զարգացման վերջին միտումները	44
3.8. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	45
3.9. Կառավարման մարմինների գործունեությունը	50
3.10. Հսկող անձինք	51
3.11. Թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ	51
3.12. Լրացուցիչ տեղեկատվություն	51
3.13. Էական պայմանագրեր	52

3.14. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	53
3.15. Այլ տեղեկատվություն	53
Հավելված 1. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը	55
Հավելված 2. Ֆինանսական հաշվետվություններ	56

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք

Արտաշես Հակոբյան
Խորհրդի նախագահ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Արտակ Քյուրումյան
Խորհրդի անդամ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Ռոբերտ Ղազարյան
Խորհրդի անդամ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Արսեն Բազիկյան
Գլխավոր գործադիր
տնօրեն, Խորհրդի անդամ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Դավիթ Գրիգորյան
Գլխավոր գործադիր
տնօրենի տեղակալ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Վահագն Սարգսյան
Գլխավոր հաշվապահ

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Նուբար Ժամկոչյան
Վերստուգող

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

Տեղաբաշխող՝
«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ՝
ի դեմս Գլխավոր
գործադիր տնօրեն,
Տնօրինության նախագահ
Անդրանիկ Գրիգորյանի

ստորագրություն

22/12/2025

ամսաթիվ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Սույն ամփոփաթերթը դիտվում է որպես ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն և առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու դեպքում (այդ թվում նաև թարգմանությանը վերաբերող մասով) ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից փաստաթղթերը թղթային տարբերակով «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ կամ Տեղաբաշխող) Գլխավոր գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ թողարկողի ինտերնետային կայքում՝ www.armleasing.am և Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

1.1. Թողարկողի և թողարկողի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

1.1.1. Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ закрытое акционерное общество «АРМЯНСКАЯ ЛИЗИНГОВАЯ КОМПАНИЯ» Универсальная Кредитная Организация

անգլերեն՝ «ARMENIAN LEASING COMPANY» Universal Credit Organization Closed Joint Stock Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱՐՄԼԻԶԻՆԳ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО «АРМЛИЗИНГ» УКО

անգլերեն՝ «ARMLEASING» UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Վ. Վաղարշյան 122,11 տարածք

Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝ 50

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Վ. Վաղարշյան 122,11 տարածք

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 11) 700 060, (+374 11) 262222

էլ. Փոստ՝ info@armleasing.am

Ինտերնետային կայք՝ www.armleasing.am

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն

Ընկերության կազմակերպատիրավական ձևը՝

փակ բաժնետիրական ընկերություն

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի Ներդրումային դեպարտամենտի Կորպորատիվ ներդրումային բանկային ծառայությունների բաժնի համապատասխան աշխատակիցների հետ՝ հետևյալ հեռախոսահամարներով. (+374 10) 511-211, ներքին՝ 2449 կամ 2454, էլ հասցե. Elen.Karimyan@conversebank.am, Emilia.Yeghiazaryan@conversebank.am, corpinvest@conversebank.am, investments@conversebank.am:

1.1.2. Թողարկողի հիմնադրումը և համառոտ պատմությունը

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը ստեղծվել է 2019 թվականի օգոստոսի 21-ի որոշմամբ: «Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲ Ընկերությունը ՀՀ Կենտրոնական բանկում գրանցվել է 2019 թվականի հոկտեմբերի 11-ին: Ընկերության գրանցման վկայականի համարն է N 332, վարկային կազմակերպության լիցենզիան՝ 50:

1.1.3. Թողարկողի ռազմավարությունը

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ ԱրմԼիզինգ, Ընկերություն կամ Թողարկող) մուտք գործելով Հայաստանի ֆինանսաբանկային շուկա 2019 թվականից, ակտիվորեն զարգացնում է իր գործունեությունը, մասնավորապես՝ լիզինգային ծառայությունների ոլորտում: Ընկերության ռազմավարությունը նպատակաուղղված է բացառապես տնտեսության իրական հատվածի ֆինանսավորմանը՝ նպաստելով բիզնեսների զարգացմանը և ակտիվների տեխնիկական վերազինմանը:

Իր գործունեության առաջին իսկ փուլից սկսած՝ «ԱրմԼիզինգը» որդեգրել է ինքնուրույն և պատասխանատու մոտեցում՝ կայանալով որպես անկախ ֆինանսական կառույց: Այս 5-6 տարիների ընթացքում Ընկերությունը կարողացել է ամրապնդել իր դիրքը շուկայում՝ դառնալով վստահելի գործընկեր ինչպես փոքր և միջին ձեռնարկությունների, այնպես էլ խոշոր բիզնեսների համար:

Ընկերության կողմից մատուցվող լիզինգային ծառայությունները հանդիսանում են ֆինանսավորման արդյունավետ գործիքակազմ, որը հնարավորություն է տալիս հաճախորդներին իրականացնելու երկարաժամկետ ներդրումներ՝ առանց սեփական ռեսուրսների մեծ ծավալով ներգրավման: Այս համատեքստում «ԱրմԼիզինգը» շարունակում է ընդլայնել իր գործունեության ծավալները և զարգացնել համագործակցությունը տնտեսության տարբեր ճյուղերի հետ՝ խթանելով երկրի տնտեսական աճը:

1.1.4. Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը Ծրագրային ազդագիրը կազմելու դրությամբ կազմել է 2,964,500,000 (երկու միլիարդ ինը հարյուր վաթսունչորս միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 847 (ութե հարյուր քառասուն յոթ) հատ տեղաբաշխված հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերից: Բաժնետոմսի անվանական արժեքը 3,500,000 (երեք միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ է:

Ընկերության հասարակ բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է «Փարթենբու Ինվեստ» ՍՊԸ-ին, որի իրական շահառուներն են Արտաշես Հակոբյանն ու Արսեն Բազիկյանը՝ յուրաքանչյուրը 50% մասնաբաժնով:

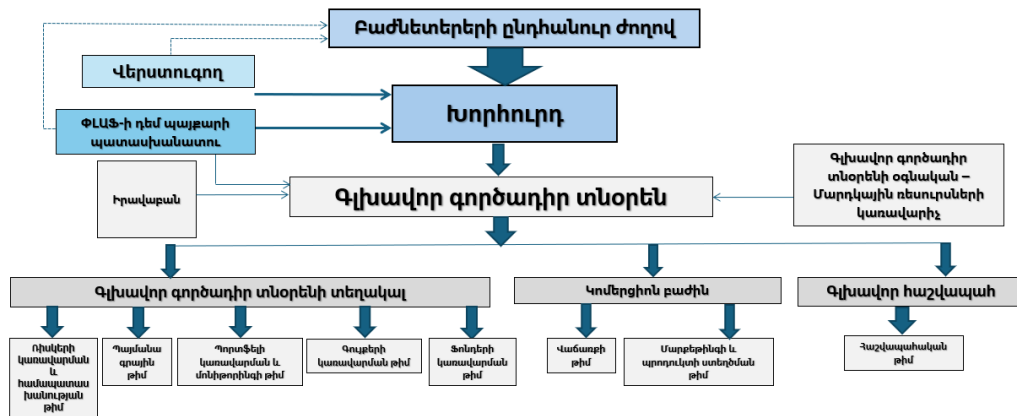
1.1.5. Բիզնեսի նկարագիրը

ԱրմԼիզինգը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրությամբ իրեն թույլատրված բոլոր գործառնությունները: Ընկերության հիմնական գործունեությունը նպատակաուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրամադրել լիզինգային ֆինանսավորում՝ հիմնական միջոցների ձեռքբերման նպատակով:

Ընկերությունը, իր հիմնական գործունեությանը զուգահեռ, իրականացնում է նաև օժանդակ գործունեություն, որը ներառում է հիմնական վարկավորման համար անհրաժեշտ խորհրդատվական, ռեսուրսային բնույթի ծառայություններ:

1.1.6. Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը

Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է ստորև:

1.1.7. Ակտիվների որակը

Ակտիվների համարժեքությունը. 2024 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով Ընկերության զուտ շահույթը կազմել է 171.5 մլն ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 8.09%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի միջին մեծության հարաբերությունը ընդհանուր ակտիվների միջին մեծությանը) կազմել է 13.09%:

Ակտիվների որակը. 2025 թվականի երկրորդ կիսամյակի աուդիտ չանցած ֆինանսական հաշվետվությունների արդյունքներով ԱրմԼիզիդգի համախառն լիզինգային/վարկային պորտֆելը կազմում է 16,224,618 հազ. ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ Ընկերության վարկային պորտֆելում չաշխատող ակտիվների մասնաբաժինը կազմում է 0.19%:

Ակտիվների իրացվելիությունը. ԱրմԼիզիդգը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

1.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

1.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությունը կարող եք տեսնել Ծրագրային ազդագրի 3.2 կետում:

Մրցակցային ռիսկ. Հայաստանի ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում բարձր մրցակցությունը կարող է անուղղակիորեն ազդել

ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, ինչի հետևանքով ընկերությունը կարող է չերաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Ինֆյացիոն ռիսկ. Չնայած Ընկերությունը իր կողմից առաջարկվող ծառայությունների, պրոդուկտների համար ներդրել է բավականին ճկուն գնագոյացման համակարգ, ինֆյացիան և գնաճը կարող են նվազեցնել ընկերության եկամուտները՝ կախված ծառայությունների գնային և եկամուտների առաձգականությունից:

Կլիմայական ռիսկ. Բնական աղետներ, ինչպիսիք են ջրհեղեղները, հրդեհները, երաշտը կամ կարկտահարությունը, կարող են զգալի բացասական ազդեցություն ունենալ գյուղատնտեսության և այլ բնագավառների վրա՝ նվազեցնելով ընկերության գործունեության արդյունավետությունը:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ. Անբարենպաստ աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակների արդյունքում հնարավոր է առաջանան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են ազդել երկրի ընդհանուր մակրոտնտեսական վիճակի վրա, ավելացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը և իջեցնել ընկերության շահութաբերությունը:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ. փոխառուի կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմի կողմից իր պայմանագրային պարտականությունների չկատարումը կարող է հանգեցնել Ընկերության շահութաբերության անկմանը:

Արտարժույթային ռիսկ. Ընկերությունը իրականացնում է ակտիվների և պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ՝ արժույթային փոխարժեքների տատանումները կարող են բերել ներդրողների համար կորուստների:

Գործառնական ռիսկ. Ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանումները կամ մարդկային գործոնի սխալները կարող են հանգեցնել ընկերության կապիտալի կամ շահույթի կորուստի: Այս ռիսկը կարող է նաև ազդել ընկերության համբավի վրա:

Շուկայական ռիսկ. Շուկայական փոփոխությունները (գնային, տոկոսադրույքների, արտարժույթի և կապիտալային գործիքների տատանումները) կարող են կրճատել ներդրումների արժեքը և ազդել ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Իրացվելիության ռիսկ. կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Արդյունքում ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով:

Կարգավորման դաշտի փոփոխության ռիսկ. Այս ռիսկը ի հայտ է գալիս օրենսդրության փոփոխությունների արդյունքում, որոնք կարող են ազդել ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա:

1.2.2. Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրին կարող եք ծանոթանալ սույն Ծրագրային ազդագրի 2.1 կետում:

Շուկայական ռիսկ. շուկայական փոփոխականների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթային փոխարժեքներ կամ տոկոսադրույքներ) տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ իրական արժեքի տատանման և դրա հետևանքով վնաս կրելու հավանականությունն է: Այն կարող է ի հայտ գալ տնտեսությունում պարտատոմսերի գնի վրա ազդող գործոնների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Հայաստանի ֆինանսական շուկայում առկա տոկոսադրույքների տատանումը կարող է բացասաբար ազդել պարտատոմսերի եկամտաբերության և իրացվելիության ցուցանիշների վրա:

Արտարժույթային ռիսկ. Առաջանում է ազգային արժույթի փոխարժեքի տատանումների արդյունքում և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի՝ պարտատոմսերից ստացված եկամուտի վրա, երբ ներդրողը եկամուտը գնահատում է դրամով:

Իրացվելիության ռիսկ. Շուկայական իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում կարող է առաջանալ իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիությունը ապահովելու համար նախատեսում է գործողությունների պլան, սակայն չի կարող երաշխավորել, որ դրանք երկրորդային շուկայում ցանկացած պահին հնարավոր կլինի վաճառել կամ գնել ցանկալի գնով:

Գնաճի ռիսկ. Այն կորստի հավանականությունն է, որն առաջանում է ակտիվի կամ եկամտի նվազմամբ ներքին արժույթի արժեզրկման, ապա նաև գնաճի կտրուկ աճի արդյունքում:

Վերաներդրման ռիսկ. Այն ներդրողները, ովքեր պարտատոմսերը ձեռք են բերում դրանք մինչև մարումը պահելու նպատակով, պետք է հաշվի առնեն, որ իրենց վրա են վերցնում վերաներդրման ռիսկը, որը պայմանավորված է թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ ներդրում կատարելու հնարավորության հավանական բացակայությամբ:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ. Ներդրողները կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի

Ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնների վճարման կամ պարտատոմսերի մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

1.3. Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Թողարկողի տնտեսական գործունեության զարգացումը և ֆինանսական կայունությունը շարունակական վերահսկողության ներքո են գտնվում, ինչպես Ընկերության խորհրդի, այնպես էլ գործադիր մարմնի կողմից: Ընկերությունում պարբերաբար կազմակերպվում են տարբեր հանձնաժողովների նիստեր՝ ներառյալ Բիզնես հանձնաժողովը, որի շրջանակներում վերլուծվում են շուկայում առկա միտումները և դրանց ազդեցությունը ընկերության գործունեության վրա: Այս միջոցառումները նպատակ ունեն ապահովել օպերատիվ արձագանք շուկայական փոփոխություններին և կայացնել արդյունավետ կառավարման որոշումներ:

Ընկերության ռազմավարության շրջանակներում շարունակաբար իրականացվում են բարեփոխումներ՝ ծառայությունների որակի բարձրացման, նոր ֆինանսական լուծումների ներդրման, ինչպես նաև հաճախորդներին ավելի բազայի ընդլայնման ուղղությամբ: Մինչ օրս իրականացված գործողությունները խթանել են Ընկերության շահութաբերության բարձրացմանը և ֆինանսական ցուցանիշների դրական դինամիկային:

Ընկերությունը չունի որևէ ընթացիկ կամ ակնկալվող դատական, արբիտրաժային կամ վարչական վարույթ, որոնք կարող են զգալի ազդեցություն ունենալ նրա ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա:

Այս պահին սպասվող կազմակերպական փոփոխություններ չկան, սակայն Ընկերությունը մշտապես հետևում է ոլորտում տեղի ունեցող օրենսդրական և կարգավորող փոփոխություններին՝ դրանք ժամանակին ներառելով իր ռազմավարության և գործառնական գործունեության մեջ:

1.4. Համառոտ տեղեկություններ Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին

Թողարկողի ֆինանսական հաշվետվությունների 2023-2024թթ.-ի աուդիտն իրականացրել է «ԳՐԱՆԹ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ կողմից. ինտերնետային կայք՝ <http://www.grantthornton.am/>:

1.5. Թողարկողի բաժնետերերի, կառավարման մարմինների կազմի և աշխատակիցների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են՝ բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով), Խորհուրդը և գործադիր մարմինը՝ Գլխավոր գործադիր տնօրենը: Ընկերության գերագույն կառավարման մարմինն է Ընդհանուր ժողովը, որի անդամն է Ընկերության միակ բաժնետերը: Ընկերության ընթացիկ կառավարումն ու ղեկավարումն

իրականացնում է Ընկերության Գլխավոր գործադիր տնօրենը:

Թողարկողի բաժնետերերի կառուցվածքը ներկայացված է ստորև:

ԲԱԺՆԵՏԵՐ	«ՓԱՐԹՆԵՐՍ ԻՆՎԵՍՏ» ՍՊԸ
Սեփականության ձևը	Ոչ պետական
Բաժնետոմսի տեսակը	Սովորական
Մասնակցության չափը (%)	100%

Թողարկողի գործադիր մարմնի կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը ոլորտում
Արսեն Բազիկյան	Գլխավոր գործադիր տնօրեն	Ավելի քան 25 տարի

Թողարկողի խորհուրդը բաղկացած է 4 անդամից: Խորհրդի կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Անուն Ազգանուն	Պաշտոն	Փորձառությունը ոլորտում
Արտաշես Հակոբյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 25 տարի
Արսեն Բազիկյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Արտակ Քյուրումյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Ռոբերտ Ղազարյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 20 տարի

Թողարկողի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 30.06.2025թ. դրությամբ կազմել է 29:

1.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական վիճակագրական տվյալները

Ընկերության կողմից թողարկվող պարտատոմսերը անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են և պետք է տեղաբաշխվեն 1 կամ ավելի

տրանշով: Պարտատոմսերի վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան պարտատոմսերի ազդագիրը հրապարակելուց հետո 12 ամսվա ընթացքում:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով:

Արժեթղթերի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	50,000 (Հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր քանակը՝	20,000 (Քսան հազար) հատ
Արժեթղթերի թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	1,000,000,000 (Մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեթղթերի արժեկտրոնի տարեկան եկամտաբերությունը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեթղթերի շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

Պարտատոմսերի թողարկումից ներգրավված միջոցների 70%-ը նախատեսվում է տեղաբաշխել իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռներեցների շրջանակներում, իսկ 30%-ը՝ ֆիզիկական անձանց: Ներգրավված միջոցները ամբողջությամբ ուղղվելու են տնտեսության իրական հատվածի ֆինանսավորմանը՝ մասնավորապես արտադրական, գյուղատնտեսական, տրանսպորտային և էներգետիկ ոլորտներում: Այսպիսով, Ընկերությունը կշարունակի ապահովել ֆինանսական միջոցներ այն ընկերությունների

համար, որոնք գործունեություն են ծավալում ազգային տնտեսության զարգացման և աշխատատեղերի ստեղծման ուղղությամբ:

1.7. Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 աշխատանքային օր առաջ: Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 2 աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Տեղաբաշխողը պարտավորվում է հրապարակել առնվազն իր ինտերնետային կայքում՝ <https://www.conversebank.am/> :

1.8. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Թողարկողի ամփոփ ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 1-ում:

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	30/09/25	31/12/24	31/12/23
	(աուդիտ չանցած)	(աուդիտ անցած)	(աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	186,179	171,506	25,026
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	2,745,000	2,024,987	1,433,221
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	6.78%	8.47%	1.75%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	186,179	171,506	25,026

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	17,704,914	12,184,718	6,546,121
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	1.05%	1.41%	0.38%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	186,179	171,506	25,026
Գործառնական եկամուտ	1,560,917	1,398,273	790,150
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	11.93%	12.27%	3.17%
Գործառնական եկամուտ	1,560,917	1,398,273	790,150
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	17,704,914	12,184,718	6,546,121
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	8.82%	11.48%	12.07%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	17,704,914	12,184,718	6,546,121
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	2,745,000	2,024,987	1,433,221
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.45	6.02	4.57
Զուտ տոկոսային եկամուտ	534,294	495,177	288,883
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	17,747,808	13,744,576	8,355,723
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) (%)	3.01%	3.60%	3.46%
Տոկոսային եկամուտ	1,419,094	1,218,068	698,323
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	17,747,808	13,744,576	8,355,723

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն (%)	8.00%	8.86%	8.36%
Տոկոսային ծախսեր	884,800	722,709	409,443
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	15,089,044	12,226,362	6,369,903
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր (%)	5.86%	5.91%	6.43%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	186,179	171,506	25,026
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	710	572	282
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	262.22	299.84	88.74
Սպրեդ (%)	2.13%	2.95%	1.93%

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ: ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. Ռիսկային գործոններ

Սույն Ծրագրային ազդագրով առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրումը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ: Պոտենցիալ ներդրողը, մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը, պետք է շրջահայաց լինի և հաշվի առնի ստորև բերված ռիսկերը և սույն Ծրագրային ազդագրում ներառված այլ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև իր փորձը, նպատակները, ֆինանսական ռեսուրսները, ռիսկի ախորժակը և եկամուտի սպասումները: Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կամ դրանցից մի քանիսը կարող են բացասաբար անդրադառնալ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա և բերել պարտատոմսերի գնի կամ իրացվելիության անկման: Նշվածի արդյունքում ներդրողը կարող է կորցնել ներդրված գումարը կամ դրա մի մասը:

Ռիսկի ստանձնումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է ու հետևանքը և ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ պարտատոմսերում ներդրումները ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են ոչ միայն Թողարկողի ֆինանսատնտեսական վիճակից և գործունեության արդյունքից (Թողարկողի ռիսկ), այլ նաև ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից (շուկայական ռիսկ): Պոտենցիալ ներդրողը պետք է գիտակցի, որ ստորև բերված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որ երբևէ կարող են ի հայտ գալ: Թողարկողը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք ազդագրի կազմման ընթացքում հայտնի են եղել իրեն և նա համարել է էական: Ենթադրաբար, կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք թողարկողն այժմ չի համարում էական կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն, և ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է թողնել վերևում նշված ազդեցությունն ու հետևանքը:

Ներդրողը ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելու համար պետք է մանրամասն ուսումնասիրի սույն փաստաթղթում ներկայացված ռիսկերն ու այլ տեղեկատվությունը:

Ներդրողները նաև պետք է խորհրդակցեն իրենց իրավաբանների հետ՝ պարզելու համար, թե արդյո՞ք պարտատոմսերում ներդրումը հանդիսանում է իրավաբանորեն թույլատրելի ներդրում, և ինչպես ու ինչ ձևով պարտատոմսերը կարող են օգտագործվել որպես գրավի առարկա զանազան փոխառությունների համար:

Շուկայական ռիսկը շուկայական փոփոխականների (տոկոսադրույքներ, արտարժույթային փոխարժեքներ կամ տոկոսադրույքներ) տատանման հետևանքով ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ իրական արժեքի տատանման և դրա հետևանքով վնաս կրելու հավանականությունն է: Այն կարող է ի հայտ գալ տնտեսությունում պարտատոմսերի գնի վրա ազդող գործոնների փոփոխության արդյունքում: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող է

փոխվել ներքին և արտաքին շուկաների տնտեսական ցուցանիշների փոփոխության արդյունքում, ինչը կարող է հանգեցնել ներդրողի պարտատոմսի գնի աճի կամ նվազման:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Հայաստանի ֆինանսական շուկայում առկա տոկոսադրույքների տատանումը կարող է բացասաբար ազդել պարտատոմսերի եկամտաբերության և իրացվելիության ցուցանիշների վրա: Շուկայում տոկոսադրույքների բարձրացումը կարող է բերել նաև Թողարկողի պարտատոմսերի եկամտաբերության վերանայման (բարձրացման), ինչն իր հերթին կբերի գնի անկման: Այս պարագայում պարտատոմսերը մինչև մարումը վաճառելու դեպքում ներդրողը կունենա կորուստներ կամ չի ստանա նախատեսված եկամուտը:

Իրացվելիության ռիսկ. Շուկայական իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ թողարկողի ֆինանսական վիճակի վատթարացման արդյունքում կարող է առաջանալ իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիությունը ապահովելու համար նախատեսում է գործողությունների պլան (արժեկտրոնների պարբերական վճարում, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, շուկա ստեղծողի պայմանագրի կնքում համապատասխան ընկերությունների հետ), սակայն չի կարող երաշխավորել, որ դրանք երկրորդային շուկայում ցանկացած պահին հնարավոր կլինի վաճառել կամ գնել ցանկալի գնով: Հնարավոր է, որ պարտատոմսերի սեփականատերը չկարողանա նախընտրած պահին վաճառել պարտատոմսերի ցանկալի քանակը կամ ստիպված լինի այն վաճառել ցածր գնով՝ կրելով վնասներ:

Գնաճի ռիսկ. Այն կորստի հավանականությունն է, որն առաջանում է ակտիվի կամ եկամտի նվազմամբ ներքին արժույթի արժեզրկման, ապա նաև գնաճի կտրուկ աճի արդյունքում: Այլ կերպ ասած՝ ապագա գնաճը կբերի դրամական հոսքերի գնողունակության անկման: Գնաճի առկայության պայմաններում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ իրենց կողմից ստացվելիք իրական եկամտաբերությունը կարող է ավելի ցածր լինել (գնաճի չափով), քան Թողարկողի կողմից առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը:

Վերաներդրման ռիսկ. Այն ներդրողները, ովքեր պարտատոմսերը ձեռք են բերում դրանք մինչև մարումը պահելու նպատակով, պետք է հաշվի առնեն, որ իրենց վրա են վերցնում վերաներդրման ռիսկը, որը պայմանավորված է թողարկողի պարտատոմսերից պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնային եկամուտների առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ ներդրում կատարելու հնարավորության հավանական բացակայությամբ: Այսինքն՝ նրանք իրենց վրա են վերցնում պարբերաբար ստացվող արժեկտրոնները կամ մարումից առաջացած գումարը առնվազն նույն եկամտաբերությամբ վերաներդրելու հնարավորության բացակայության ռիսկը: Հավանական է, որ այս ռիսկը որոշում կայացնելու համար էական դեր չի խաղում ընթացիկ կամ կարճաժամկետ ներդրումային հորիզոն ունեցող ներդրողների համար:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ. Ներդրողները կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում Թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում Թողարկողի

ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման, արժեկտրոնների վճարման կամ պարտատոմսերի մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:

2.2. Հիմնական տեղեկատվություն

Ընկերության կողմից պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման նպատակն է ապահովել ֆինանսավորման աղբյուրների բազմազանություն, ինչը կարևոր նշանակություն կունենա ընկերության երկարաժամկետ ֆինանսական կայունության և զարգացման համար: Ընկերության համար պարտատոմսերի թողարկումը կապահովի նաև ընկերության հաշվեկշռի պասիվային մասի ծախսատարության նվազեցում, երկարաժամկետ միջոցների ներգրավում: Հաշվի առնելով ընկերության լիզինգային և վարկային պորտֆելի տարեկան գրանցվող 100%-անոց աճը՝ «Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի համար այս քայլը կապահովի ֆինանսավորման նոր աղբյուր, ինչը իր հերթին կապահովի կայուն և դինամիկ աճ՝ աջակցելով ընկերության գործունեության ընդլայնմանը և երկարաժամկետ զարգացման ռազմավարության իրականացմանը: Պարտատոմսերի թողարկումից ներգրավված միջոցների 70%-ը նախատեսվում է տեղաբաշխել իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռներեցների շրջանակներում, իսկ 30%-ը՝ ֆիզիկական անձանց: Ներգրավված միջոցները ամբողջությամբ ուղղվելու են տնտեսության իրական հատվածի ֆինանսավորմանը՝ մասնավորապես արտադրական, գյուղատնտեսական, տրանսպորտային և էներգետիկ ոլորտներում: Այսպիսով, Ընկերությունը կշարունակի ապահովել ֆինանսական միջոցներ այն ընկերությունների համար, որոնք գործունեություն են ծավալում ազգային տնտեսության զարգացման և աշխատատեղերի ստեղծման ուղղությամբ:

2.3. Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն

2.3.1. Արժեթղթերի տեսակը և դասը

«ԱրմԼիզինգ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկված պարտատոմսերն անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են: Թողարկված պարտատոմսերը փոխարկելի չեն:

2.3.2. Երկիրը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ տարածքում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի: Վեճերի և դատական գործընթացների առկայության դեպքերում դրանք կարգավորվելու են ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

2.3.3. Արժեթղթերի ձևը

Թողարկվող պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարելու է «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ (ՀՀ, ք.Երևան, 0010,

Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա 5-րդ հարկ, հեռ (+374) 60 615555՝ ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի համապատասխան կանոնների, ընթացակարգերի:

2.3.4. Արժեթղթերի թողարկման արժույթը, անվանական արժեքը և քանակը

Պարտատոմսերը թողարկվելու են ՀՀ դրամով: Թողարկվող և տեղաբաշխվող պարտատոմսերից յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը 50,000 (Հիսուն հազար) ՀՀ դրամ է: Ընկերության կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը կազմում է 1,000,000,000 (Մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ է: Թողարկվող և տեղաբաշխվող պարտատոմսերի քանակը 20,000 (Քսան հազար) հատ է: Յուրաքանչյուր տրանշով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ծավալը ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից: Յուրաքանչյուր տրանշով տեղաբաշխվող պարտատոմսերի քանակը կորոշվի տվյալ տեղաբաշխման ծավալին և անվանական արժեքին համապատասխան:

2.3.5. Պարտատոմսերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ՝

առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Թողարկողին վարկ, փոխառություն են տրամադրել, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,

երրորդ՝ Թողարկողի այլ պարտավորությունները,

չորրորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ Թողարկողի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,

հինգերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,

վեցերորդ՝ Թողարկողի մասնակիցների պահանջները:

Միևնույն հերթի պարտատերերը/սեփականատերերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի միևնույն հերթի պարտատերերի/սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Պարտավորությունների մարման հաջորդականության և դրա իրականացման վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրության սահմանված կանոնները սույն ազդագրի նկատմամբ ունեն գերակա ուժ:

2.3.6. Արժեթղթերից բխող հիմնական իրավունքները, պարտականությունները և սահմանափակումները

Պարտատոմսերի ձեռք բերմամբ պարտատոմսերի սեփականատերերը ստանում են հետևյալ **իրավունքները**.

- Ստանալ պարտատոմսով նախատեսված արժեկտրոնները և պարտատոմսի մարման գումարը՝ համաձայն սույն Ծրագրային ազդագրով սահմանված կարգի:
- Պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սույն Ծրագրային ազդագրով սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում օգտվել օրենքով իրեն վերապահված պարտատիրոջ իրավունքներից:
- Իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով. Ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլատրված կորպորատիվ արժեթղթեր: Բացառություն են կազմում.
 - ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները: Դրանք ՀՀ ԿԲ և Ֆինանսական շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են,
 - Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:
- Օրենքով սահմանված կարգով գրավադրել պարտատոմսերը:
- Օրենքով նախատեսված այլ իրավունքներ:

Պարտատոմսերի ձեռք բերմամբ սեփականատերերը պարտավորվում են ստանձնել հետևյալ պարտականությունները՝

- Հաշվի օպերատորի մոտ բացել/ունենալ արժեթղթերի հաշիվ:
- Պարտատոմսերի թողարկման պայմաններում սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին, կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն:

2.3.7. Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի վճարվող արժեկտրոնի տարեկան տոկոսադրույքն ենթակա է որոշման Խորհրդի կողմից:

Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը):

Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվելու է պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ նշված ժամից հետո ռեեստրում գրանցված սեփականատերերը/անվանատերերը չեն կարող օգտվել նախորդող արժեկտրոնային ժամանակաշրջանի համար վճարվող արժեկտրոնի ստացման իրավունքից:

Թողարկողն արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ Ռեեստրավարից վերցնում է պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրից քաղվածք, որի հիման վրա պարտատոմսերի սեփականատերերին՝ նրանց բանկային հաշիվներին անկանխիկ փոխանցման միջոցով, վճարում է համապատասխան գումարները:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների կամ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականներում արժեկտրոնային եկամտի ստացման հաշվեհամարի բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում, Հաշվարկային բանկը գումարը կփոխանցի/կսառեցնի իր մոտ այդ նպատակով բացված հաշվեհամարին, այնուհետև կգործադրի բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողի հայտնաբերման ու գումարի փոխանցման համար:

Պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները հաշվարկվելու և վճարվելու են ՀՀ դրամով: Պարտատոմսերի արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարները հաշվարկվում են ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ: Կլորացումը կատարվում է թվաբանական կլորացման կանոնների համաձայն:

Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:

Արժեկտրոնի գումարը Ընկերությունը վճարում է պարտատոմսերի սեփականատերերին արժեկտրոնի հաշվարկման (մարման) օրը: Եթե արժեկտրոնի հաշվարկման օրը ոչ

աշխատանքային է, ապա վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Ոչ ռեզիդենտ անձանց համար վճարումների առանձնահատկություններ սահմանված չեն:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնը հաշվարկում է յուրաքանչյուր տեղաբաշխման համար Ընկերության Խորհրդի կողմից որոշված պարբերականությամբ՝ տեղաբաշխման սկզբի օրվան հաջորդող յուրաքանչյուր *n*-րդ պարբերական ամսվա համապատասխան օրը:

Պարտատոմսերի դիմաց վճարվող արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվում է հետևյալ բանաձևով.

$$AI = FV * \frac{C}{k} * \frac{DCS}{DCC}$$

որտեղ՝

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը,

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual, ընդ որում

DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2-D1M1Y1],

DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3-D1M1Y1],

D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/ արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է,

D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/ անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Վճարվող արժեկտրոնների հաշվարկում օրերի հաշվարկման կարգը Actual/Actual է:

2.3.8. Արժեթղթերի մարման ժամկետը և արժեքը

Թողարկվող պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից՝ յուրաքանչյուր տրանշի համար:

Մեկ պարտատոմսի մարման արժեքը կազմում է 50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ:

Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը՝ ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ ռեեստրի փակման պահի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին/անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը, այսինքն՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվա ընթացքում: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք:

Թողարկողը պարտատոմսերի մարման գումարները վճարում է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում, Հաշվարկային բանկը գումարը կփոխանցի/կսառնենի իր մոտ այդ նպատակով բացված հաշվեհամարին, այնուհետև կգործադրի բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողի հայտնաբերման ու գումարի փոխանցման համար:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցներ նախատեսված չեն, քանի որ վերջիններս առանց ապահովման են:

Պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են ՀՀ դրամով:

2.3.9. Արժեթղթի տարեկան եկամտաբերությունը

Պարտատոմսերի տարեկան եկամտաբերությունը հաշվարկվում է համաձայն ազդագրի 2.4 կետի 2.4.3 ենթակետում բերված բանաձևի: Տարեկան եկամտաբերությունը բանաձևում նշված է y (yield to maturity) տառով:

2.3.10. Նոր թողարկման մասին տեղեկատվություն

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վարկային կազմակերպությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 14-ի 7.14 կետի պահանջները՝ թողարկողը 29.07.2024-ին դիմել է ՀՀ ԿԲ՝ Պարտատոմսերի հրապարակային տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով ֆիզիկական անձանցից փոխառություն ներգրավելու թույլտվություն ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը 02.05.2025-ին ստացել է ԿԲ դրական դիրքորոշումը, ըստ որի, Ընկերությունը կարող է իրականացնել մինչև 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով պարտատոմսերի թողարկում և հրապարակային տեղաբաշխում:

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Ընկերության Խորհրդի 12.08.2025թ. թիվ 10 որոշմամբ, որի համաձայն, Ընկերությունը թողարկելու է 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ ծավալով արժեկտրոնային պարտատոմսեր:

2.3.11. Արժեթղթերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումների նկարագրությունը

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի կողմից ձեռք բերվող պարտատոմսերի նվազագույն ծավալի սահմանափակումից, եթե նման որոշում կայացվի Ընկերության իրավասու մարմնի կողմից:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ին տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու համար: Պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն ստանալուց հետո, կարգավորվող շուկայից դուրս գործարքներ արգելվում են, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.11.2012թ. թիվ 331Ն որոշմամբ սահմանված դեպքերի:

2.3.12. Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի նկարագիրը

Պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի շահութահարկով հարկման կարգը

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկ են վճարում ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունները՝ բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության՝ ի դեմս պետական մարմինների, Հայաստանի Հանրապետության համայնքների՝ ի դեմս համայնքային կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ-ում

հավատարմագրված դիվանագիտական ներկայացուցչությունների և հյուպատոսական հիմնարկների ու դրանց հավասարեցված միջազգային կազմակերպությունների:

Ռեզիդենտ կազմակերպությունների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ աղբյուրներից և(կամ) ՀՀ-ից դուրս գտնվող աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը:

Ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը:

Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և ՀՀ հարկային օրենսգրքով սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողի և մշտական հաստատության միջոցով ՀՀ-ում գործունեություն իրականացնող ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողի պարտատոմսերի դիմաց ստացվող եկամուտից շահութահարկի գումարը սույն Ծրագրային ազդագրի հրապարակման պահին հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 18% դրույքաչափով:

Առանց մշտական հաստատության ՀՀ-ում գործունեություն իրականացնող ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողի պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսների մասով շահութահարկը հաշվարկվում է 10 % դրույքաչափով, իսկ պարտատոմսերի կապիտալի հավելածից (մինչև մարումը վաճառքի և գնման գների դրական տարբերությունը) ստացված եկամուտները ենթակա չեն հարկման:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար որպես հարկային գործակալ հանդես է գալու «ԱՐՄԼԻԶԻՆԳ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն:

Ըստ ՀՀ Հարկային օրենսգրքի Հոդված 126-ի ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողները ազատվում են շահութահարկի վճարումից՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, ներառյալ՝ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, ներառյալ՝ ստացված տոկոսների կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացված եկամուտների մասով:

Հաշվի առնելով, որ Թողարկողը նախաձեռնելու է սույն Ազդագրով նախատեսված թողարկվող պարտատոմսերի ցուցակման գործընթաց, Բորսայի կողմից դրական եզրակացության դեպքում՝ Թողարկվող պարտատոմսերից ստացված տոկոսային եկամուտները չեն հարկվելու մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Պարտատոմսերից ստացվող եկամտի եկամտային հարկով հարկման կարգը

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում՝ ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի

և ՀՀ հարկային օրենսգրքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող եկամուտը:

Ոչ ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը:

Ռեզիդենտների և ոչ ռեզիդենտների պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոսների մասով եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 % դրույքաչափով:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց, որպես հարկային գործակալ հանդես է գալու «ԱրմԼիգինգ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն:

ՀՀ Հարկային օրենսգրքի Հոդվածի 149-ի ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկման բազան որոշելու նպատակով նվազեցվող եկամուտներ են համարվում Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) 2025 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, ներառյալ՝ ցուցակված (առևտրին թույլատրված) պարտատոմսերից մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, ներառյալ՝ ստացված տոկոսները կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտները, բացառությամբ բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Հաշվի առնելով, որ Թողարկողը նախաձեռնելու է սույն Ազդագրով նախատեսված թողարկվող պարտատոմսերի ցուցակման գործընթաց, Բորսայի կողմից դրական եզրակացության դեպքում՝ Թողարկվող պարտատոմսերից ստացված տոկոսային եկամուտները չեն հարկվելու մինչև 2027 թվականի դեկտեմբերի 31-ը:

Ծանուցում: Չնայած այն հանգամանքին, որ Թողարկողը գործադրելով լավագույն ջանքերը և կիրառելով առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացրել է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդարկություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդարկական ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման և/կամ փոփոխության արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանարկությունից:

2.4. Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1. Առաջարկի պայմաններ, առաջարկի վիճակագրություն

Առաջարկի ընդհանուր ծավալը

Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր անվանական ծավալը կազմում 1,000,000,000 ՀՀ դրամ: Թողարկվող և տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը՝ 20,000 հատ է:

Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը ենթակա է որոշման Ընկերության հորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տեղաբաշխման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ավարտը ենթակա է որոշման Ընկերության հորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան Ընկերության և/կամ Տեղաբաշխողի կողմից պարտատոմսերի ազդագիրը հրապարակելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Որոշված ժամկետների փոփոխություն Ընկերությունը չի նախատեսում:

Պարտատոմսերի առաջարկի և տեղաբաշխման հետաձգման կամ չեղյալ ճանաչման հանգամանքներ կարող են հանդիսանալ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի 21 հոդվածով սահմանված հիմքերի առկայությունը: Մասնավորապես՝

1. Եթե Ընկերությունը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավորվում է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել հայտ-հանձնարարականի հիման վրա նրանից ստացված միջոցները և ձեռքբերման պահից մինչև տեղաբաշխման կասեցումն ընկած օրերի համար կուտակված տոկոսագումարը՝ համաձայն արժեկտրոնի հաշվարկման բանաձևի (կետ 2.3.7): Հետգնման պահանջը կարող է ներկայացվել ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո 5 աշխատանքային օրվա

ընթացքում, ընդ որում՝ հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր:

2. Տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել ՀՀ ԿԲ որոշմամբ այն դեպքերում, եթե՝

- տեղաբաշխման ընթացքում խախտվել են «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի և հրապարակային առաջարկը կարգավորող այլ իրավական ակտերի պահանջները.
- տեղաբաշխման ընթացքում չեն պահպանվել ազդագրում սահմանված հրապարակային առաջարկի պայմանները.
- ազդագիրը պարունակում է էական սխալներ և ապակողմնորոշիչ տեղեկություններ, կամ նրանում էական փաստ է բաց թողնված կամ խեղաթյուրված:

Այս դեպքում տեղաբաշխումը կարող է շարունակվել ՀՀ ԿԲ-ի թույլտվությամբ՝ հայտնաբերված խախտումներն ու բացթողումները վերացնելու դեպքում:

3. Կասեցման ժամկետի ավարտի պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղաբաշխումը չշարունակվելու դեպքում, տեղաբաշխողը պարտավոր է դադարեցնել տեղաբաշխումը եւ ներդրողներին վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխումը չեղյալ ճանաչվելու դեպքում ներդրողների գումարները վերադարձվում են տեղաբաշխման չեղյալ ճանաչելու պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականներում ներդրողների կողմից նշված բանկային հաշիվների վրա փոխանցելու միջոցով: Բանկային հաշվեհամարի բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում, տեղաբաշխողը կգործադրի բոլոր ողջամիտ ջանքերը ներդրողի հայտնաբերման ու գումարի վերադարձման համար:

Տեղաբաշխողը պարտավորվում է տեղաբաշխումը կասեցնելու և շարունակելու, տեղաբաշխումը դադարեցնելու և դրա ընթացքում ստացված միջոցները վերադարձնելու մասին տեղեկատվությունը հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.conversebank.am:

Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Հայաստանի ֆոնդային բորսայի (այսուհետ՝ Բորսա) Արժեթղթերի տեղաբաշխման հարթակում աճուրդի միջոցով՝ հիմք ընդունելով Բորսայի Արժեթղթերի տեղաբաշխման կանոններով սահմանված ընթացակարգերը:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման սկիզբը ենթակա է որոշման Ընկերության Խորհրդի կողմից:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տեղաբաշխման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Տեղաբաշխողի ինտերնետային

կայքում՝ www.conversebank.am հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը կարելի է տեսնել հետևյալ հղումով՝ https://amx.am/am/market_members_and_participants: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները տեղաբաշխման աճուրդին կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամների միջոցով: Ներդրողների կողմից աճուրդին մասնակցելու կարգն ու պայմանները սահմանվում են Բորսայի անդամների կողմից:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն անցկացվում է դրամական միջոցների ու պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող ցանկացած մասնակից գործարք կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում:

Տեղաբաշխման ընթացքում գնման մրցակցային հայտեր կարող են ներկայացվել տեղաբաշխման օրվա ժամը 11:00-ից մինչև 13:30-ը: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող մասնակիցները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և ապադեպոնացումներ:

Աճուրդը տեղի է ունենում ժամը 13:45-ին: Եթե 11:00-ից 13:30-ի ընթացքում հայտ չի ներկայացվում, ապա աճուրդի ժամկետը երկարաձգվում է ևս 15 րոպեով: Առաջին երկարաձգված ժամկետի ընթացքում վաճառքի հայտ չներկայացնելու դեպքում նման երկարաձգումներ կարող են կատարվել ևս 2 անգամ՝ մինչև 14:30-ը:

Գնման մրցակցային հայտերով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գների նվազման հաջորդականության: Միևնույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում:

Հայտի հետ կանչելը

Որպես գնորդ հանդես եկող մասնակիցները իրավունք ունեն հետ կանչել կամ փոփոխել իրենց կողմից ներկայացված հայտերը և նոր հայտեր մուտքագրել մինչև ժամը 13:30-ը:

Նվազագույն և առավելագույն գումարները

Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման մասնակիցների կողմից ներկայացվող մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի քանակի համար սահմանափակում չկա:

Արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը

Ներդրողները արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող պահառուից կամ հաշվի օպերատորից:

Առաջարկի արդյունքների հրապարակումը

Տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բորսայի և Կոնվերս Բանկի պաշտոնական ինտերնետային կայքերում: Բորսան տեղաբաշխման արդյունքների մասին հրապարակումը կատարում է իր «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններին» համապատասխան: Բանկը տեղաբաշխման աճուրդի արդյունքների մասին տեղեկատվությունը հրապարակում է տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ առնվազն ներկայացնելով առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը և տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը/եկամտաբերությունը:

Նախապատվության իրավունքից օգտվելը

Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2.4.2. Տեղաբաշխման պլան

Ներդրողների շրջանակը

Առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերին:

Հայտերի բավարարման մասին տեղեկացումը

Բորսայի անդամ չհանդիսացող գնորդները իրենց կողմից ներկայացված հայտերի բավարարման մասին տեղեկանում են Բորսայի այն անդամից, ում միջոցով մասնակցել են պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին՝ Բորսայի համապատասխան անդամի կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

2.4.3. Առաջարկի գին

Պարտատոմսի տեղաբաշխման գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց որոշվելու է համաձայն հետևյալ բանաձևի.

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

Որտեղ՝

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

DP – պարտատոմսի գինն է,

DSN – գործարքի կատարման օրից մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC- գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f – արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N – հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C – տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

y – մինչև մարում եկամտաբերություն:

Յուրաքանչյուր տրանշի պարտատոմսերի գինը տեղաբաշխման ողջ ընթացքի համար Տեղաբաշխողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ <https://conversebank.am/> :

Հաշվի առնելով թողարկվող պարտատոմսերի արժույթը, պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ և պարտատոմսերի և/կամ արժեկտրոնի մարումից գոյացած միջոցները այլ բանկեր/ից փոխանցելու դեպքում, ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ ունենալ արժեթղթերի հաշիվ ու կրել դրանց հետ կապված ծախսերը:

2.4.4. Տեղաբաշխումը

Երաշխավորված Տեղաբաշխումը

Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողներ առկա չեն: Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն տեղաբաշխելու է «ԱրմԼիզինգ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային անվանական պարտատոմսերը:

Տեղաբաշխման պայմանները

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի հետ Թողարկողի միջև կնքվել է ծառայությունների մատուցման պայմանագրի: Թողարկողը պարտավոր է Տեղաբաշխողին վճարել թողարկման ծավալի 0.25%-ի, իսկ տեղաբաշխման և ցուցակման կազմակերպման համար տեղաբաշխվող ծավալի 0.5%-ի չափով միջնորդավճար:

Վճարում ընդունող բանկերը և պահառուները

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նպատակով կատարվող վճարումների իրականացման կարգին ու պայմաններին ծանոթանալու համար ներդրողը պետք է դիմի համապատասխան Բորսայի անդամին, ում միջնորդությամբ պատրաստվում է պարտատոմսերում ներդրում կատարել:

2.5. Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1. Առևտրին թույլտվությունը

Սույն Ծրագրային ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո, Թողարկողը պարտադիր դիմելու է «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ին տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու համար: Առևտրին թույլտվության հայտը կարող է չբավարարվել:

2.5.2. Շուկաները

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Ծրագրային ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն որևէ շուկայում հրապարակային առևտրի:

2.5.3. Շուկա ստեղծողները

Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Տեղաբաշխված պարտատոմսերը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու դեպքում, Թողարկողը պարտադիր կնքելու է մասնագիտացված անձի/անձանց հետ երկրորդային շուկա ստեղծողի պայմանագիր:

Ներդրողները կարող են Թողարկողի կողմից թողարկված պարտատոմսերի շուկա ստեղծողների մասին տեղեկատվությունը տեսնել Հայաստանի ֆոնդային բորսայի կայքում՝ www.amx.am:

2.6. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1. Խորհրդատուներ

Սույն Ծրագրային ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը չի օգտվել երրորդ անձ խորհրդատուների ծառայություններից՝ բացի Տեղաբաշխողի կողմից մատուցվող տեղաբաշխման ծառայությունից:

2.6.2. Փորձագետների մասնագիտական կարծիքը և այլ անձանցից ստացված տեղեկությունները

Թողարկողը չի օգտվել երրորդ անձ փորձագետի կամ խորհրդատուի ծառայություններից և չի օգտագործել վերջիններիս մասնագիտական կարծիքը սույն Ծրագրային ազդագրում:

2.6.3. Աուդիտորական եզրակացությունը

Բացի սույն Ծրագրային ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ծրագրային ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են Ազդագրի Հավելված 2-ում:

2.6.4. Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների երաշխավորողի վերաբերյալ տեղեկություններ

Պարտատոմսերով նախատեսված պարտավորությունների երաշխավորող չկա, քանի որ տեղաբաշխվող պարտատոմսերն առանց ապահովման են:

2.6.5. Թողարկողի վարկանիշը

Թողարկողն իր գործունեության ընթացքում չի դիմել վարկանշող կազմակերպության՝ վարկանիշ ստանալու նպատակով:

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1. Անկախ աուդիտորներ

Թողարկողի ֆինանսական հաշվետվությունների 2023-2024 թթ.-ի աուդիտն իրականացվել է «ԳՐԱՆԹ ԹՈՐՆԹՈՆ» ՓԲԸ-ի կողմից. հասցե՝ ՀՀ, 0015, Երևան, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի փող., 9 շենք («Երևան Պլազա» բիզնես-կենտրոնի շենքում), հեռ.՝ +37410500964, կայք՝ <http://www.grantthornton.am/>: Թողարկողի 2025թ.-ի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը ևս իրականացվելու է նույն ընկերության կողմից:

Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից:

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում թողարկողի աուդիտն իրականացրած անձանց կողմից աշխատանքից հրաժարման, վերընտրությանը չմասնակցելու, աշխատանքից ազատման դեպքեր չեն եղել:

3.2. Ռիսկային գործոններ

Սույն Ծրագրային ազդագրով առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրումը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ: Պոտենցիալ ներդրողը, մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը, պետք է շրջահայաց լինի և հաշվի առնի ստորև բերված ռիսկերը և սույն Ծրագրային ազդագրում ներառված այլ տեղեկատվությունը, ինչպես նաև իր փորձը, նպատակները, ֆինանսական ռեսուրսները, ռիսկի ավորոժակը և եկամուտի սպասումները: Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կամ դրանցից մի քանիսը կարող են բացասաբար անդրադառնալ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա և բերել պարտատոմսերի գնի կամ իրացվելիության անկման: Նշվածի արդյունքում ներդրողը կարող է կորցնել ներդրված գումարը կամ դրա մի մասը:

Պոտենցիալ ներդրողը պետք է գիտակցի, որ ստորև բերված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որ երբևէ կարող են ի հայտ գալ: Թողարկողը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք ազդագրի կազմման ընթացքում հայտնի են եղել իրեն և նա համարել է էական: Ենթադրաբար, կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք թողարկողն այժմ չի համարում էական կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն, և ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է թողնել վերևում նշված ազդեցությունն ու հետևանքը:

Ներդրողը ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելու համար պետք է մանրամասն ուսումնասիրի սույն փաստաթղթում ներկայացված ռիսկերն ու այլ տեղեկատվությունը:

Մրցակցային ռիսկ. Հայաստանի ֆինանսական, մասնավորապես վարկային ծառայությունների շուկայում բարձր մրցակցությունը կարող է անուղղակիորեն ազդել ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա, ինչի հետևանքով ընկերությունը կարող է չերաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Գնաճի ռիսկ. Չնայած Ընկերությունը իր կողմից առաջարկվող ծառայությունների, պրոդուկտների համար ներդրել է բավականին ճկուն գնագոյացման համակարգ, ինֆլյացիան և գնաճը կարող են նվազեցնել ընկերության եկամուտները՝ կախված ծառայությունների գնային և եկամուտների առաձգականությունից:

Կլիմայական ռիսկ. Բնական աղետներ, ինչպիսիք են ջրհեղեղները, հրդեհները, երաշտը կամ կարկտահարությունը, կարող են զգալի բացասական ազդեցություն ունենալ գյուղատնտեսության և այլ բնագավառների վրա՝ նվազեցնելով ընկերության գործունեության արդյունավետությունը:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ. Անբարենպաստ աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակների արդյունքում հնարավոր է առաջանան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են ազդել երկրի ընդհանուր մակրոտնտեսական վիճակի վրա, ավելացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը և իջեցնել ընկերության շահութաբերությունը:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ. Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարման հետ, որի արդյունքում Ընկերությունը կարող է վնասներ կրել: Վարկային ռիսկը Թողարկողի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է վարկային գործունեությունից՝ կապված վարկերի և փոխառությունների տրամադրման հետ: Վարկային ռիսկ առկա է նաև մի շարք հետիաշվեկշռային հոդվածներում, ինչպես օրինակ վարկային պարտավորվածությունները: Վարկային ռիսկը կառավարվում է համաձայն Ընկերության վարկային քաղաքականության և ոլորտը կարգավորող այլ ներքին իրավական ակտերի՝ այդ թվում ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների: 30/09/2025 թ. դրությամբ ընկերության հիմնական տնտեսական նորմատիվները ներկայացված են ստորև աղյուղակով՝

Նորմատիվի անվանում	Փաստացի մեծություն
Ն1- ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	13.5%
Ն3- մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	24.6%
Ն51- պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղում	0%

Ն5- պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0%
---	----

Ընկերությունում մշակված է և գործում է վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր, ինչը թույլ է տալիս կառավարել ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների ռիսկը, սահմանափակել պորտֆելի կենտրոնացվածությունը: Կատարվում է վարկային պորտֆելի ամսական կտրվածքով մոնիտորինգ, կառուցված շարքերի հիման վրա վարկային պորտֆելի դինամիկայի հաշվարկ և պորտֆելի որակի վերլուծություն ըստ վարկատեսակների ու մասնաճյուղերի, ինչի հիման վրա կատարվում են վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշների կանխատեսումներ:

Ռիսկերի կառավարման ստեղծված համակարգի շնորհիվ Ընկերության վարկային պորտֆելում անհուսալի վարկերի մասնաբաժինը 30.09.2024թ. դրությամբ կազմում է 0.29%-ը:

Համաձայն սթրես թեստերի, վատագույն սցենարի դեպքում վարկային ռիսկի ազդեցությունը կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի տեսանկյունից կլանելի է և չի հանգեցնում նորմատիվի խախտման:

Ընկերությանը պատկանող 572 (հինգ հարյուր յոթանասուներկու) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերը գրավադրված են: Այնուամենայնիվ, եթե գրավադրված բաժնեմասերի բռնագանձման և իրացման համար՝ իրացման պահին ՀՀ գործող օրենսդրության իմպերատիվ պահանջների համաձայն անհրաժեշտ լինի որևէ պետական մարմնի (այդ թվում՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի) համաձայնությունը և/կամ թույլտվությունը, ապա գրավառուն պարտավոր է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ապահովել նման համաձայնության և/կամ թույլտվության ստացումը: Ընկերությունը ևս պարտավորվում է ներդնել իր լավագույն ջանքերը և ապահովել իրենից կախված բոլոր անհրաժեշտ գործողությունների պատշաճ կատարումը, վերոնշյալ համաձայնությունը և/կամ թույլտվությունը ստանալու համար:

Արտարժույթային ռիսկ. Արժույթային փոխարժեքների տատանումները կարող են բերել ներդրողների համար կորուստների: Ընկերությունը իրականացնում է ակտիվների և պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն:

Գործառնական ռիսկ. Ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանումները կամ մարդկային գործոնի սխալները կարող են հանգեցնել ընկերության կապիտալի կամ շահույթի կորուստի: Այս ռիսկը կարող է նաև ազդել ընկերության համբավի վրա:

Շուկայական ռիսկ. Շուկայական փոփոխությունները (գնային, տոկոսադրույքների, արտարժույթի և կապիտալային գործիքների տատանումները) կարող են կրճատել ներդրումների արժեքը և ազդել ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա: Այս ռիսկի բացասական ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական ցուցանիշների վրա նվազեցնելու համար ընկերությունը մշակել և սահմանել է շուկայական ռիսկի

սահմանաչափեր և դրանց հետևելու ու պահպանելու վերահսկման արդյունավետ մեխանիզմներ:

Իրացվելիության ռիսկ. կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով: Եվ արդյունքում ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով:

Կարգավորման դաշտի փոփոխության ռիսկ. որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Ընկերության գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Չնայած ընկերությունը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում, այնուամենայնիվ օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները, ներառյալ վարկային կազմակերպությունների նկատմամբ կիրառվող տնտեսական նորմատիվների հնարավոր խստացումները կարող են իրենց ազդեցությունը թողնել Ընկերության շահութաբերության ցուցանիշների վրա:

3.3. Տեղեկատվություն Թողարկողի մասին

3.3.1. Թողարկողի պատմությունը և զարգացումը

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» Ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը ստեղծվել է 2019 թվականի օգոստոսի 21-ի որոշմամբ: «Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲ Ընկերությունը ՀՀ Կենտրոնական բանկում գրանցվել է 2019 թվականի հոկտեմբերի 11-ին: Ընկերության գրանցման վկայականի համարն է N 332, վարկային կազմակերպության լիցենզիան՝ 50:

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ն, մուտք գործելով Հայաստանի ֆինանսաբանկային շուկա 2019 թվականից, ակտիվորեն զարգացնում է իր գործունեությունը, մասնավորապես՝ լիզինգային ծառայությունների ոլորտում: Ընկերության ռազմավարությունը նպատակաուղղված է բացառապես տնտեսության իրական հատվածի ֆինանսավորմանը՝ նպաստելով բիզնեսների զարգացմանը և ակտիվների տեխնիկական վերազինմանը:

Թողարկողի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային
Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ закрытое акционерное общество «АРМЯНСКАЯ
ЛИЗИНГОВАЯ КОМПАНИЯ»

անգլերեն՝ «ARMENIAN LEASING COMPANY» Universal Credit
Organization Closed Joint Stock Company

Թողարկողի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱՐՄԼԻԶԻՆԳ» ՈւՎԿ ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО «АРМЛИЗИНГ» УКО
անգլերեն՝ «ARMLEASING» UCO CJSC

Թողարկողի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Վ. Վաղարշյան 122,11 տարածք

Թողարկողի պետական գրանցման համարն է՝ 50

Թողարկողի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Արաբկիր, Վ. Վաղարշյան 122,11 տարածք

Կապի միջոցները՝

հեռ.՝ (+374 11) 700 060, (+374 11) 262222

էլ. Փոստ՝ info@armleasing.am

Ինտերնետային կայք՝ www.armleasing.am

Թողարկողի հիմնադրման երկիրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն

Ընկերության կազմակերպչական ձևը՝

փակ բաժնետիրական ընկերություն

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ի Ներդրումային դեպարտամենտի Կորպորատիվ ներդրումային բանկային ծառայությունների բաժնի համապատասխան աշխատակիցների հետ՝ հետևյալ հեռախոսահամարներով. (+374 10) 511-211 (ներքին) 2449 կամ 2454, էլ հասցե. Elen.Karimyan@conversebank.am, Emilia.Yeghiazaryan@conversebank.am, corpinvest@conversebank.am, investments@conversebank.am:

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը պաշտպանված է ՀՀ նորմատիվ իրավական ակտերով և գրանցված է ՀՀ արտոնագրային վարչությունում:

Թողարկողի ապրանքային նշանն է՝

Թողարկողի հիմնադիր և հիմնական բաժնետեր է հանդիսանում «Փարթենու Ինվեստ» ՍՊԸ-ն:

3.3.2. Ներդրումները

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի ընթացքում և դրանից հետո մինչև Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու ամսաթիվը Ընկերության կողմից էական ներդրումներ չեն կատարվել:

Ընկերության կառավարման մարմինները չեն ստանձնել որևէ պարտավորություն ապագայում էական ներդրումներ իրականացնելու վերաբերյալ:

3.4. Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1. Հիմնական գործունեություն

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն հիմնականում տրամադրում է լիզինգային ծառայություններ՝ նպատակ ունենալով ֆինանսավորել հիմնական միջոցների ձեռքբերումը: Ընկերությունը իրականացնում ֆինանսավորում՝ թե՛ ֆիզիկական, թե՛ իրավաբանական անձանց համար: Նրա տրամադրած լիզինգի առարկաները կարող են լինել ցանկացած տեսակի հիմնական միջոցներ: Ընկերությունը, հատկապես կենտրոնանում է տնտեսության իրական հատվածի ֆինանսավորման վրա՝ աջակցելով բիզնեսների զարգացմանը և տեխնիկական վերազինմանը: Լիզինգային ծառայությունների համար նախատեսված հիմնական պրոդուկտներն են՝

- Բիզնես լիզինգ,
- Միկրոլիզինգ
- Ագրոլիզինգ,
- Էկոլիզինգ,
- Տրանսպորտային միջոցների լիզինգ:

Վերը նշված բոլոր պրոդուկտների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը հասանելի է Կազմակերպության ինտերնետային կայքում՝ www.armleasing.am:

Ընկերությունը մշտապես հետևում է միջազգային փորձին և նորարարություններին, պարբերաբար մշակում և ներդնում է նոր ծառայություններ՝ հիմք ընդունելով շուկայական պահանջները: Ընկերությունը մտադիր է ընդլայնել իր ծառայությունների շրջանակը՝ առաջարկելով նոր ֆինանսական և ոչ ֆինանսական պրոդուկտներ, ինչպիսիք են խորհրդատվական, ուսուցողական և տնտեսության ոլորտների զարգացման ծառայություններ:

Ընկերությունը նաև համագործակցում է տարբեր միջազգային կառույցների հետ՝ ապահովելու համար ավելի բարելավված և նորարարական ֆինանսական լուծումներ:

3.4.2. Հիմնական շուկաները

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն հանդես է գալիս որպես ֆինանսաբանկային համակարգի մասնագիտացված լիզինգային ընկերություն: Ընկերությունը լիզինգային ծառայություններ է տրամադրում ինչպես միկրո, այնպես էլ ՓՄՁ և խոշոր ընկերությունների համար: Շուկայում նրա դիրքը ամրապնդվել է մի շարք հանգամանքներով.

- Լայն գործընկերային ցանց՝ համագործակցություն ավելի քան 250 մատակարարների և գործընկերների հետ՝ ապահովելով մրցունակ և բազմազան լիզինգային առաջարկներ,
- Հաճախորդակենտրոն մոտեցում՝ յուրաքանչյուր հաճախորդի բիզնեսի զարգացմանն ուղղված անհատականացված լուծումներ, որոնք նպաստում են նաև ՀՀ տնտեսության ընդհանուր աճին: Միջազգային համագործակցություն-արդյունավետ գործընկերություն առաջատար միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ, ներառյալ ԳՀՀ ծրագրի կառավարման գրասենյակը, Եվրոպական Ներդրումային Բանկը, Finance in Motion հիմնադրամը, ինչը հնարավորություն է տալիս առաջարկել նորարարական և արդյունավետ ֆինանսական լուծումներ:

2025թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ընկերության շուկայի մասնաբաժինը կազմում է 5.39%, ինչի արդյունքում ԱրմԼիզինգը զբաղեցնում է 5-րդ տեղը ՀՀ լիզինգային շուկայում: Ընկերությունը մրցակցում է ոչ միայն վարկային կազմակերպությունների, այլև խոշոր առևտրային բանկերի հետ՝ յուրաքանչյուր եռամսյակ հետևողականորեն ընդլայնելով իր շուկայական բաժինը:

Ընկերությունը հիմնականում սպասարկում է տարբեր ոլորտներում գործող տնտեսավարողներին՝ սկսած ֆիզիկական անձանցից մինչև միջին և խոշոր բիզնեսներ: Ընկերությունը ակտիվորեն գործում է հետևյալ ոլորտներում՝

- Արտադրական ոլորտ՝ ենթադրելով ներդրումներ և սարքավորումների ձեռքբերում արտադրության ամենատարբեր ոլորտներում,
- Գյուղատնտեսություն՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ագրո-հաճախորդներին,
- Տրանսպորտային ոլորտ՝ մեքենաների և այլ տրանսպորտային միջոցների լիզինգ,
- Էներգետիկա՝ ներառյալ վերականգնվող էներգիայի նախագծեր,
- Նորարար և տեխնոլոգիական ոլորտ՝ աջակցելով բարձր տեխնոլոգիական լուծումներին:

«Արմենիան Լիզինգ Քամփնի» ՈւՎԿ ՓԲ Ընկերությունը, ունենալով համագործակցության պայմանագրեր ինչպես ՀՀ պետական սուբսիդավորման ծրագրերին մասնակցության

մասով, այնպես էլ տարբեր ֆոնդերի հետ, ինչպես նաև մատակարարների հետ պարբերաբար իրականացվող հատուկ առաջարկների միջոցով կարողացել է ավելի քան 900 հաճախորդի մատչելի պայմաններով ֆինանսավորել տարբեր ոլորտներում գործունեություն իրականացնելու համար:

ԱրմԼիզինգը, լինելով ՀՀ գյուղատնտեսության ոլորտում պետության սուբսիդավորման ծրագրերի ակտիվ մասնակից, կարողացել է հնարավորություն ընձեռնել շուրջ 1000 ֆերմերներին ձեռք բերել նոր գյուղատնտեսական տեխնիկաներ և ագրոպարենային ոլորտի սարքավորումներ:

Ընկերության լիզինգային լուծումները կիրառվում են տնտեսության տարբեր ճյուղերում, ներառյալ՝

Գյուղատնտեսություն և ագրոպարենային ոլորտ – գյուղատնտեսական տեխնիկայի և արտադրական սարքավորումների ձեռքբերում (Ագրոլիզինգ),

Արտադրություն և արդյունաբերություն – արտադրական հոսքագծերի, գործարանային և մասնագիտացված սարքավորումների ձեռքբերում (Բիզնես լիզինգ),

Էներգետիկա և կանաչ տեխնոլոգիաներ – էներգաարդյունավետ և բնապահպանական նշանակության սարքավորումների ֆինանսավորում (Էկոլիզինգ),

Տրանսպորտ և լոգիստիկա – ավտոպարկի նորացում, մասնագիտացված տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերում (CarLease),

Ծառայությունների ոլորտ – HoReCa, տուրիզմ, բժշկական, կրթական և սպասարկման ոլորտների համար անհրաժեշտ սարքավորումների և տեխնիկայի ձեռքբերում (Բիզնես լիզինգ, Միկրոլիզինգ),

«ԱրմԼիզինգի» ծառայությունները հասանելի են ամբողջ Հայաստանի տարածքում, իսկ մատակարարների և միջազգային գործընկերների հետ համագործակցության շնորհիվ հաճախորդները կարողանում են ստանալ առավել մրցունակ և նորարարական ֆինանսական լուծումներ:

3.5. Թողարկողի կառուցվածքը

Թողարկողը չի հանդիսանում ոչ մի ընկերության դուստր կամ կախյալ ընկերություն, ինչպես նաև չունի դուստր կամ կախյալ ընկերություն: Թողարկողը չի համարվում խմբի անդամ:

Ընկերության հասարակ բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է «Փարթներս Ինվեստ» ՍՊԸ-ին, որի իրական շահառուներն են Արտաշես Հակոբյանը և Արսեն Բազիկյանը՝ յուրաքանչյուրը 50% մասնաբաժնով:

3.6. Թողարկողի հիմնական միջոցները

Կազմակերպության հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 589,177 հազ. ՀՀ դրամ, որից՝

- շենքեր, շինություններ - 540,425 հազ. ՀՀ դրամ,
- Համակարգիչներ և կապի այլ միջոցներ - 6,897 հազ. ՀՀ դրամ
- Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ - 26,036 հազ. ՀՀ դրամ
- Փոխադրամիջոցներ – 9,400 հազ. ՀՀ դրամ
- Ոչ նյութական ակտիվներ 6,419 հազ. ՀՀ դրամ

Ներկա պահին, Ընկերության ղեկավարությունը չի նախատեսում այնպիսի փոփոխություններ, որոնք կարող են սահմանափակել հիմնական միջոցների օգտագործումը:

3.7. Զարգացման վերջին միտումները

ԱրմԼիզինգը ստեղծման պահից հավատարմորեն հետևում է իր առաքելությանը՝ լինել շարունակաբար զարգացող, նորարար և կայուն ֆինանսական գործընկեր: Ընկերությունն իր հաճախորդներին առաջարկում է ճկուն և բարձրորակ ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ծառայություններ, այդ թվում՝ խորհրդատվություն, ուսուցում և ոլորտային զարգացումը խթանող լուծումներ՝ տնտեսության տարբեր ճյուղերում գործող տնտեսավարող սուբյեկտների և անհատների համար: Ընկերության ստեղծման նախադրյալներից են եղել.

- Ֆինանսական այլընտրանքային գործիքների թերի շուկան և դրա ակնհայտ պահանջարկի առկայությունը,
- Կոմպլեքս ֆինանսական ծառայությունների (վարկավորման հետ մեկտեղ նաև խորհրդատվության տրամադրում, ուսուցում, ոչ ֆինանսական ծառայությունների վաճառք) մատուցման բացակայությունը կամ ցածր զարգացման աստիճանը,
- Լիզինգի և դրա տարատեսակների ճանաչելիության ու կիրառման ցածր մակարդակը, ինչպես նաև լիզինգային ծառայությունների նկատմամբ պոտենցիալ հաճախորդների հետաքրքրվածության պակասը,
- Մոբայլ, թվային և հեռավար ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ աճող պահանջարկը,
- Նորաստեղծ (start-up) և կենսունակ, շուկայում պահանջարկ վայելող գործունեության տեսակների ֆինանսավորման բացակայությունը,
- Շրջակա միջավայրի պաշտպանությանն ուղղված և էկոլոգիապես մաքուր բիզնեսների ընդլայնմանն ուղղված մի շարք ֆինանսավորման գործիքների բացակայությունը, որը կնպաստի սպառողների և ընդհանրապես հասարակական գիտակցության բարձրացմանը այս առումով,

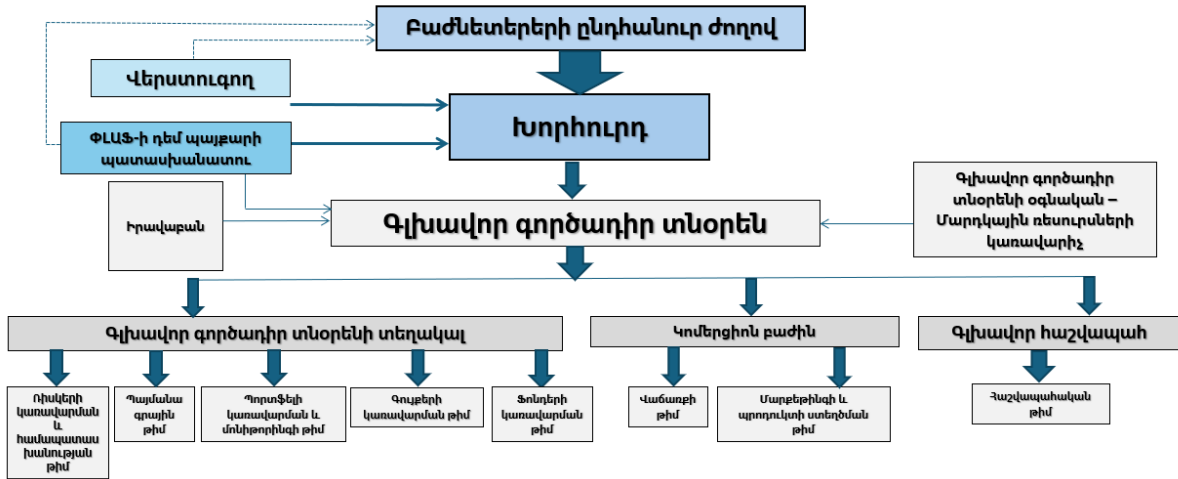
- Գործող ֆինանսական համակարգում վարկային կառույցների հետ ոչ թե մրցակցելու, այլ համագործակցելու մշակույթի բացակայությունը, համատեղ վարկառուներին համաֆինանսավորման գործիքների և մասնագիտացված պրոդուկտների վաճառելու մշակույթի բացակայությունը
Ընկերությունը մշտապես գործել է, և հետագայում ևս իր գործունեությունը կուղղի վերը նշված խնդիրների լուծմանն ու ոլորտային զարգացումների խթանմանը:
Օգտագործելով լիզինգային ծառայությունների մատուցման ոլորտում կուտակված փորձը, մասնագիտական գիտելիքները, բիզնես կապերն ու զարգացած հմտությունները՝ ընկերությունն իր առջև դնում է հետևյալ նպատակները.
- Դառնալ լիզինգի շուկայի միտումների և նորամուծությունների թելադրող,
- Ստեղծել զարգացման նոր ուղիներ,
- Մրցակցությունը դիտարկել որպես զարգացման խթան,
- Ֆինանսական շուկայի այլ մասնակիցների հետ համագործակցությունն օգտագործել որպես առաջընթացի հիմնական գործիք:

Ընկերության գործունեությունը նպատակաուղղվելու է որակապես նոր ծառայությունների տրամադրմանը, ակտիվային գործառնությունների հուսալիության բարձրացմանը և դրանով իսկ ներդրողների շահերի պաշտպանմանը: Ընկերության կողմից շարունակվելու են շեշտադրվել մանրածախ և ՓՄՁ ուղղությունները՝ ապահովելով վարկային և լիզինգային պորտֆելում դրանց տեսակարար կշռի շարունակական աճը: Հիմնական թիրախ են հանդիսանալու տնտեսական ակտիվություն ունեցող հաճախորդները:

3.8. Թողարկողի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

3.8.1. Թողարկողի վարչակազմակերպական կառուցվածքը և յուրաքանչյուր մարմնի իրավասություններն ու պարտականությունները

Թողարկողի կառավարման մարմիններն են՝ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, Խորհուրդը և Գլխավոր գործադիր տնօրենը: Թողարկողի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է ստորև:

Ընկերության ժողովը

Ընկերության գերագույն կառավարման մարմինն է Ընկերության ժողովը, որի անդամներն են Ընկերության բաժնետերերը: Ընկերության յուրաքանչյուր հասարակ բաժնետոմս տալիս է իր սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջը միևնույն իրավունքները: Բաժնետերերը իրավունք ունեն մասնակցելու Ընկերության տարեկան ժողովին և բոլոր արտահերթ կազմակերպվող ժողովներին՝ իրենց ներդրումն ունենալով Ընկերության կառավարման գործում:

Ընկերության ժողովի իրավասություններն են.

- Ընկերության կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, Ընկերության կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ,
- Ընկերության վերակազմակերպման մասին որոշման ընդունումը,
- Ընկերության լուծարման մասին որոշման ընդունումը,
- Ամփոփ, միջանկյալ և լուծարային հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,
- Ընկերության Խորհրդի և Վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (Վերստուգողի) ընտրությունը և նրանց (Վերստուգողի) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, Խորհրդի, Վերստուգող հանձնաժողովի (Վերստուգողի) և Ներքին աուդիտորի գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի հաստատումը: Ընկերության Խորհրդի և Վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (Վերստուգողի) ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես Բաժնետերերի Ընդհանուր տարեկան ժողովում: Ընկերության Խորհրդի և Վերստուգող հանձնաժողովի անդամների (Վերստուգողի) ընտրության հարցը Ընկերության Բաժնետերերի արտահերթ ժողովում կարող է քննարկվել,

- Եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ Վերստուգող հանձնաժողովի անդամի (Վերստուգողի) լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,
- Ընկերության աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,
 - Ընկերության և դրա մասնաճյուղերի տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշռի, շահույթի և վնասի բաշխման, տարեկան շահաբաժինների վճարման և դրանց չափի հաստատումը,
 - Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի վարման կարգի և հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորման մասին որոշման ընդունումը,
 - Օրենքով սահմանված դեպքերում Ընկերության գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (Ընկերության ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին),
 - Կախյալ և դուստր ընկերությունների և առանձնացված ստորաբաժանումների ստեղծումը,
 - Ընկերության գործունեության կամ ռազմավարության էական փոփոխությունը,
 - Ընկերության Կանոնադրական Կապիտալի ավելացումը
 - Բաժնետերերի նախապատվության իրավունքի ժամանակավոր կասեցման և փոփոխման վերաբերյալ որոշման ընդունում,
 - Ընկերության ներքին կանոնակարգի հաստատումը և դրանում փոփոխությունների կատարումը,
 - Ընկերության գլխավոր գործադիր տնօրենի նշանակումը,
 - Ընկերության գլխավոր հաշվապահի նշանակումը:

Ընկերության Խորհուրդը

Ընկերության Խորհրդի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը իրականացվում է Ընկերության Խորհրդի կողմից:

Ընկերության Խորհրդի բացառիկ իրավասություններն են.

- Ընկերության գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը,
- Օրենքով սահմանված կարգով ընկերության Բաժնետերերի տարեկան և արտահերթ Ընդհանուր Ժողովների հրավիրումը,
- Ընկերության Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի օրակարգի հաստատումը,
- Ընկերության Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու, ամսաթիվը հաստատելու, ինչպես նաև այն բոլոր հարցերը լուծելու, որոնք կապված են Ընկերության Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի նախապատրաստման և գումարման հետ և վերապահված են Ընկերության Խորհրդի իրավասությանը,
- Ընկերության վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,
- Ընկերության ամենամյա ծախսերի նախահաշվի և դրա կատարողականի հաստատում,

- Ընկերության աուդիտի իրականացման կազմակերպումը և աուդիտ իրականացնող անձի ներկայացումը Բաժնետերերի տարեկան Ընդհանուր Ժողովի հաստատմանը,
- Ընկերության աուդիտ իրականացնող անձի վարձատրության չափի հաստատումը,
- Ընկերության բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստում,
- Ընկերության գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (ընկերության ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50%-ի չափով),
- Ընկերության Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի հետ կապված տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի մասին որոշման ընդունումը,
- Ընկերության Ներքին աուդիտորի ընտրությունը և վերջինիս լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, Ընկերության Ներքին աուդիտորի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների հաստատումը, Ներքին աուդիտորի գործունեության կարգավորման վերաբերյալ Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովին առաջարկություններ ներկայացնելը,
- Ընկերության Վերստուգող հանձնաժողովի (Վերստուգողի) վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի և պայմանների վերաբերյալ Բաժնետերերի Ժողովի համար առաջարկությունների նախապատրաստումը,
- Ընկերության գործադիր մարմնի վարձատրության և ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի ու պայմանների հաստատումը,
- օրենքով սահմանված այլ իրավասությունների իրականացումը:

Ընկերության Խորհրդի բացառիկ իրավասությանը կանոնադրությամբ վերապահված հարցերը չեն կարող փոխանցվել ընկերության գործադիր մարմնին:

Ընկերության Գլխավոր գործադիր տնօրենը

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացվում է Ընկերության գործադիր մարմնի՝ Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից:

Գլխավոր գործադիր տնօրենը՝

- տնօրինում է Ընկերության գույքը՝ այդ թվում ֆինանսական միջոցները և գործարքներ է կնքում Ընկերության անունից,
- կնքում է Ընկերության գույքի ձեռքբերման և օտարման հետ կապված գործարքներ Ընկերության ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի մինչև 25 %-ի չափով,
- ներկայացնում է Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում,
- առանց լիազորագրի գործում է Ընկերության անունից,
- տալիս է լիազորագրեր,
- սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր՝ այդ թվում աշխատանքային,

- իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, պարտադիր կատարման համար ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,
- օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և ազատում ընկերության աշխատակիցներին,
- ընկերության աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,
- լուծում է սույն կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ հարցեր, իր իրավասության շրջանակներում իրականացնում այլ ֆունկցիաներ:

3.8.2. Տեղեկություններ թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ

Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վերաբերյալ տեղեկությունները ներկայացված են ստորև՝

Անուն ազգանուն	Պաշտոնը	Թողարկողի կազմից դուրս գործունեությունը
Արսեն Բազիկյան	Գլխավոր գործադիր տնօրեն/Խորհրդի անդամ	Հայաստանի Լիզինգատուների Ասոցիացիա ՀԿ – Նախագահ Փարթենրս Ինվեստ ՍՊԸ – Համահիմնադիր IPC – Internationale Projekt Consult GmbH, Frankfurt School of Finance and Management, GOPA AFC – Տարածաշրջանային լիզինգի փորձագետ (Հայաստան, Վրաստան, Ղրղզստան, Տաջիկստան) Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի լիզինգի ենթախումբ – Հայաստանի ներկայացուցիչ Հայաստանի Գործատուների Միություն ՀԿ – Խորհրդի անդամ ASUE – Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան – Խորհրդի անդամ (2021-ից) Association of Accountants and Auditors of Armenia – Անդամ (1998-ից)

		EFIX – Horizon 2020 ծրագրի խորհրդատվական խորհուրդ – Անդամ Խորհրդատվական գործունեություն – Ֆինանսական լիզինգի և կանաչ ֆինանսավորման խորհրդատվություն միջազգային ծրագրերի շրջանակում Գիտամանկավարժական և ուսումնամեթոդական գործունեություն – Լիզինգային և ֆինանսական ոլորտում մասնագիտական դասընթացների, մոդուլների և ուսումնական ծրագրերի հեղինակ և դասընթացավար
Արտաշես Հակոբյան	Խորհրդի նախագահ	Բիզնես գործունեություն «Ակվատու» ՍՊԸ «Բիպլան» ՍՊԸ «Թոփ Շինտեխ» ՍՊԸ «Տեխնոտուն» ՍՊԸ «Փարթենրս Ինվեստ» ՍՊԸ Հանդիսանում է այս ընկերությունների հիմնադիր և/կամ տնօրեն
Արտակ Քյուրումյան	Խորհրդի անդամ	IBF International Consulting – Խորհրդատու Ասիական զարգացման բանկ (ADB) – Խորհրդատու
Ռոբերտ Ղազարյան	Խորհրդի անդամ	Հավաքագրման ծառայություններ, Այլ տնտեսական գործունեություն

3.8.3. Շահերի բախումը

Թողարկողի և Թողարկողի կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ծրագրային Ազդագրի գրանցման ներկայացնելու պահի դրությամբ շահերի բախումը բացակայում է:

3.9. Կառավարման մարմինների գործունեությունը

Ընկերությունում առկա չէ աուդիտի կոմիտե:

Ընկերության կառավարման քաղաքականությունը միտված է հետևելու ՀՀ-ում ընդունված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին: Ընկերությունը գիտակցում է, որ

արժեթղթերի շուկա մուտք գործելուց հետո անհրաժեշտ է լինելու ամբողջությամբ բավարարել ՀՀ կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներին:

3.10. Հսկող անձինք

Թողարկողի հսկող անձինքն են ընկերության միակ բաժնետեր «Փարթենես Ինվեստ» ՍՊԸ-ն՝ կանոնադրական կապիտալում մասնակցության ուժով, և ՀՀ կենտրոնական բանկը՝ որպես ընկերության կարգավորումն ու վերահսկումն իրականացնող անձ:

3.11. Թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսի վերաբերյալ

3.11.1. Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

«ԱրմԼիզինգ» ՈւՎԿ ՓԲԸ-ի բոլոր տարիների ֆինանսական հաշվետվությունները կազմված են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Թողարկողի աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները՝ 2023-2024 թթ. -ի համար, ինչպես նաև անկախ աուդիտորական եզրակացությունները և 2025 թվականի երկրորդ եռամսյակի ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 2-ում:

3.11.2. Դատական և իրավական ընթացակարգը

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամիսների ընթացքում Թողարկողը ներգրավված չի եղել այնպիսի դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթներում, որոնք թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

3.12. Լրացուցիչ տեղեկատվություն

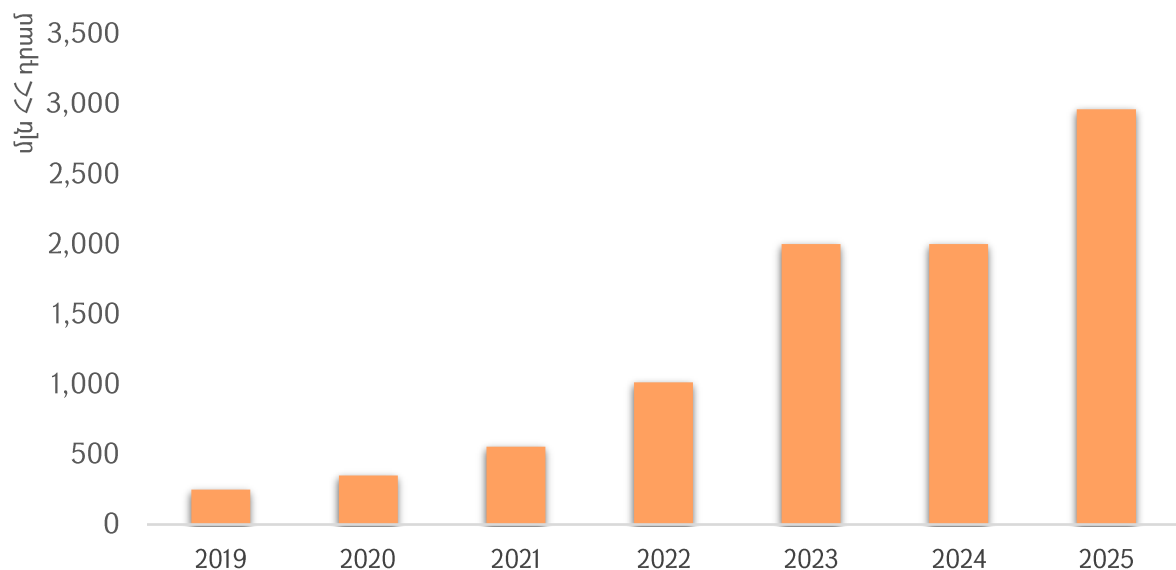
3.12.1. Կանոնադրական կապիտալը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը Ծրագրային ազդագիրը կազմելու դրությամբ կազմել է 2,964,500,000 (երկու միլիարդ ինը հարյուր վաթսուինչորս միլիոն հինգ հարյուր

հազար) ՀՀ դրամ, որը բաղկացած է 847 (ութ հարյուր քառասուն յոթ) հատ տեղաբաշխված հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերից: Բաժնետոմսի անվանական արժեքը 3,500,000 (երեք միլիոն հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ է: Տեղաբաշխված բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը հիմնադրման օրվանից աճել է շուրջ 13 անգամ՝ գործող միակ բաժնետեր «Փարթենես Ինվեստ» ՍՊ ընկերության ներդրումների և արդեն իսկ ձևավորվող չբաշխված շահույթի հաշվին կազմում է ավելի քան 3.2 միլիարդ ՀՀ դրամ: Ընկերության կանոնադրական կապիտալի դինամիկան ներկայացված է ստորև բերված գծապատկերում:

Գծապատկեր 1. «ԱրմԼիգինգ» ՈւՎԿ ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը 2019-2025թթ.

3.13.2. Կանոնադրությունը

Համաձայն Թողարկողի Կանոնադրության 2-րդ մասի՝ Ընկերության ստեղծման հիմնական նպատակը շահույթի ստացումն է՝ միջին և երկարաժամկետ ֆինանսավորման միջոցով՝ օգտագործելով լիզինգային գործառնություններում կիրառվող մեթոդները և/կամ արտադրական ակտիվների լիզինգը:

3.13. Էական պայմանագրեր

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում թողարկողի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Թողարկողի

վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5%-ը չեն կնքվել:

3.14. Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Սույն Ծրագրային ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

Թողարկողը չունի երրորդ անձ փորձագետ կամ խորհրդատու, որոնց մասնագիտական կարծիքն օգտագործվել է սույն Ծրագրային ազդագրում:

Բացի սույն Ծրագրային Ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն Ծրագրային Ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են Հավելված 2-ում:

3.15. Այլ տեղեկատվություն

Թողարկողի Կանոնադրությունը, տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը էլեկտրոնային տարբերակով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Թողարկողի ինտերնետային կայքում՝ www.armleasing.am :

Սույն Ծրագրային ազդագրի էլեկտրոնային տարբերակը կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում տեղադրված է լինելու Թողարկողի և Տեղաբաշխողի ինտերնետային կայքերում՝ www.armleasing.am, www.conversebank.am:

Ներդրողը անվճար կարող է ձեռք բերել սույն Ծրագրային Ազդագիրը և դրան կից փաստաթղթերը թղթային տարբերակով՝ Տեղաբաշխողի Գլխամասային գրասենյակում՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Հանրապետության հրապարակ, Վազգեն Սարգսյան 26/1 հասցեում:

ՆԵՐԴՐՈՂԸ, ԾԱՆՈԹԱՆԱԼՈՎ ՍՈՒՅՆ ԱԶԴԱԳՐԻՆ, ՊԵՏՔ Է ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ
ԳՆԱՀԱՏԻ ՏՎՅԱԼ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՍԵՓԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՌԻՍԿԸ՝ ՄԻՆՁԵՎ
ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ:

Հավելված 1. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

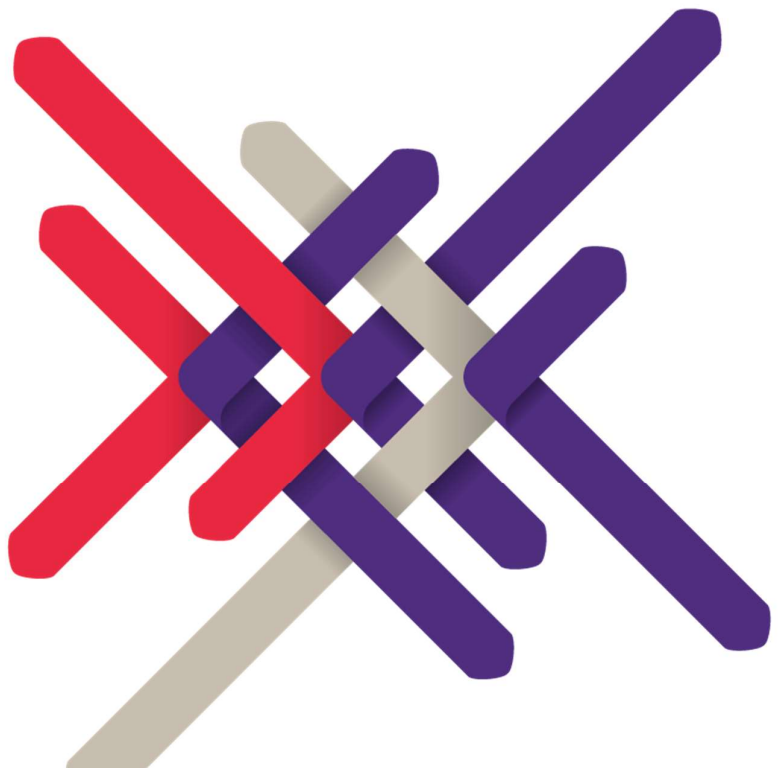
Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) - (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 2. Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ
Վարկային Կազմակերպություն փակ
բաժնետիրական ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0015
Երևան Պլազա
Բիզնես Կենտրոն
Գրիգոր Լուսավորիչ 9
Հ. + 374 10 500 964

Grant Thornton CJSC

Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich street
0015 Yerevan, Armenia
T + 374 10 500 964

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

*Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց
պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար*

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի
համար*

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

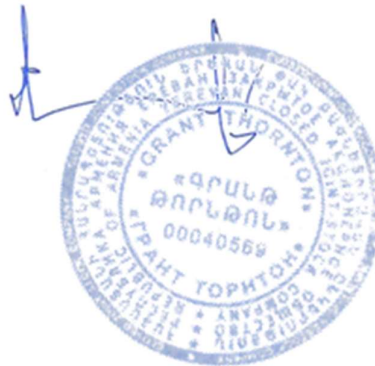
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Հնկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հնկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն/
Առաջադրանքի պատասխանատու

19 մարտի, 2024թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2023	2022
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	6	23,491	30,373
Այլ տոկոսային եկամուտ	6	674,835	290,189
Տոկոսային ծախսեր	6	(409,443)	(171,770)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		288,883	148,792
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	70,438	32,572
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(6,894)	(7,735)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		63,544	24,837
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ/(վնաս)	8	(19,415)	12,827
Այլ եկամուտներ	9	21,386	7,074
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	10	(51,385)	(9,281)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	11	(155,235)	(110,195)
Այլ ծախսեր	12	(96,820)	(63,951)
Շահույթ մինչև հարկումը		50,958	10,103
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(25,932)	(8,749)
Տարվա շահույթ		25,026	1,354
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		25,026	1,354

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 66-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ	14	10,060	22,901
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	1,175,251	57,610
Ֆինանսական վաճառքայության գծով դեբիտորական պարտքեր	16	6,705,003	2,998,520
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	579,961	631,177
Հետաձգված հարկային ակտիվ	13	-	20,296
Այլ ակտիվներ	18	465,409	426,054
Ընդամենը՝ ակտիվներ		8,935,684	4,156,558
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	19	6,369,903	2,930,368
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		5,424	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	212	-
Այլ պարտավորություններ	20	620,911	298,982
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		6,996,450	3,229,350
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	2,002,000	1,015,000
Կուտակված վնաս		(62,766)	(87,792)
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		1,939,234	927,208
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		8,935,684	4,156,558

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2024թ. մարտի 19-ին՝

Արսեն Բազիկյան

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Կահագն Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների
բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 66-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,015,000	(87,792)	927,208
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	987,000	-	987,000
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	987,000	-	987,000
Տարվա շահույթ	-	25,026	25,026
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	25,026	25,026
Հաշվեկշիռը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,002,000	(62,766)	1,939,234
Հաշվեկշիռը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	556,500	(89,146)	467,354
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	458,500	-	458,500
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	458,500	-	458,500
Տարվա շահույթ	-	1,354	1,354
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	1,354	1,354
Հաշվեկշիռը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,015,000	(87,792)	927,208

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս
ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 66-րդ էջերում ներկայացված
կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2023	2022
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	50,958	10,103
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	15,952	8,991
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	51,385	9,281
Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	4,910	1,430
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ (օգուտ)/վնաս	9,394	(17,918)
Ստացվելիք տոկոսներ	(19,863)	(10,121)
Վճարվելիք տոկոսներ	25,227	10,813
Այլ հաշվեգրված (եկամուտներ)/ծախսեր	1,694	(1,151)
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները</i>	139,657	11,428
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,101,083)	1,147
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,687,101)	(1,503,249)
Այլ ակտիվներ	17,967	(304,419)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Այլ պարտավորություններ	319,759	108,785
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	(4,310,801)	(1,686,308)
Վճարված շահութահարկ	-	-
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(4,310,801)	(1,686,308)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների առք	(11,286)	(615,620)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(11,286)	(615,620)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2023	2022
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	987,000	458,500
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	12,468,425	7,597,053
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(9,145,850)	(5,729,954)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	-	(3,660)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	4,309,575	2,321,939
Դրամական միջոցների զուտ աճ/(նվազում)	(12,512)	20,011
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբի դրությամբ	22,901	1,072
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(329)	1,818
Դրամական միջոցներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ. 14)	10,060	22,901
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	678,463	310,441
Վճարված տոկոսներ	(384,216)	(160,957)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 66-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԵՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 2019թ. Հայաստանի Հանրապետությունում և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերությունը գործում է ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում և իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից 2019թ. հոկտեմբերի 11-ին տրված N 50 արտոնագրային համարի ներքո:

Ընկերությունն իրականացնում է ֆինանսական վարձակալության գործառնություններ, ինչպես նաև վարկեր է տրամադրում հաճախորդներին:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակի հասցեն է՝ Հայաստան, Երևան, Վաղարշ Վաղարշյան փող., 12 շենք, տարածք 11:

Ընկերության աշխատակիցների թիվը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 23 (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18):

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում և Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից:

2022թ. փետրվարից շարունակվող ռուս-ուկրաինական պատերազմը էական ազդեցություն է ունեցել ինչպես հակամարտող երկրների, այնպես էլ համաշխարհային տնտեսության վրա: Շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ հայտարարել են Ռուսաստանի՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ կազմակերպությունների և անհատների դեմ տնտեսական խիստ պատժամիջոցների մասին: Պատերազմը դեռ շարունակվում է, բայց արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և այլ երկրներում:

Զնայած դժվարին մարտահրավերներին՝ Հայաստանի տնտեսությունը դրսևորել և շարունակում է դրսևորել բավականին բարձր դիմադրողականություն շնորհիվ ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից շարունակաբար իրականացվող արդյունավետ մակրոտնտեսական քաղաքականությունների և համարժեք գործողությունների: Տնտեսական աճի և ակտիվության տեմպերը շարունակում են բարձր մնալ՝ պայմանավորված նաև օտարերկրյա քաղաքացիների մեծ ներհոսքով: Օտարերկրյա քաղաքացիների՝ Հայաստանում բիզնես շահեր ունենալու, հիմնելու կամ տնօրինելու իրավունքի սահմանափակումներ չկան: Բիզնեսի գրանցման ընթացակարգերը հիմնականում պարզ են:

2023 թվականի օգոստոսի 25-ին Standard & Poor's-ը բարձրացրել է Հայաստանի վարկային վարկանիշը մինչև «BB-»՝ կայուն կանխատեսմամբ: Moody's-ի Հայաստանի վարկային վարկանիշը վերջին անգամ սահմանվել է «Ba3» մակարդակում՝ կայուն կանխատեսմամբ 2023 թվականի հունիսի 22-ին: Fitch Ratings-ի կողմից Հայաստանի թողարկողի դեֆոլտի վարկանիշը 2023թ-ի հուլիսին «B+»-ից դարձել է «BB-»՝ կայուն կանխատեսմամբ: Միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշի բարձրացումն արտացոլում է տնտեսական աճի ուժեղ հեռանկարները, պետական պարտքի կայունացումը միջինից ցածր մակարդակներում, կայուն հարկաբյուջետային կատարողականի հեռանկարը և արտաքին հաշվեկշռի բարելավումը:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության ղեկավարությունը, շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության ղեկավարության ներկա սպասումներից:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, նորմատիվային կապիտալի պահանջները և ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Ընկերությունը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՄ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության փոփոխություններ

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2023թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքի հետ կապված ակտիվների և պարտավորությունների հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՀՀՄՄ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություններ),
- Միջազգային հարկային բարեփոխումների օրինակելի կանոններ – երկրորդ բաղադրիչ (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՄ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր և ՀՀՄՄ 17 Ապահովագրության պայմանագրերի փոփոխություններ:

3.5 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ),
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հետադարձ վարձակալությամբ գործարքներում (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ),
- Մատակարարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ (ՀՀՄՄ 7 և ՀՀՄՄ 7 փոփոխություններ),
- Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություններ)
- Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՄ 21 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՄ S1 ընդհանուր պահանջներ կայունության հետ կապված ֆինանսական տեղեկատվության բացահայտման համար և ՀՀՄՄ S2- կլիմայի հետ կապված բացահայտումներ:

4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Հնկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի գույք ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Այլ տոկոսային եկամուտ

Այլ տոկոսային եկամտի հաշվարկում անվանական տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն արժեքի նկատմամբ գծային հիմունքով:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով այլ եկամուտը, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Ընկերությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը և ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ» հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ» հոդվածի «արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ» տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	<u>31 դեկտեմբերի 2023թ.</u>	<u>31 դեկտեմբերի 2022թ.</u>
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	404.79	393.57
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	447.90	420.06

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի լի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Ընկերությունը սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և ավանդները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և
- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը

ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահություն կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահություն կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրոեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գուման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները (ECL) հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- փոխատվության հանձնառություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտազանցման ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 29.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկը, ֆինանսական վաձակալության գծով դեբիտորական պարտքը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը, ֆինանսական վաձակալության գծով դեբիտորական պարտքը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր, ֆինանսական վաձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը: Ընկերությունը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի գեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո

պարբերի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են 29.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, ֆինանսական վաճակալության գծով դեբիտորական պարտքը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,
- փոխառության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Փոխառության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Շնկերությունը գնահատում է փոխառության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները գեղջվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Շնկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխառության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Շնկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:

Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Շնկերության պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները գեղջվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստներում:

Դուրսգրում

Վարկերը, ֆինանսական վաճակալության գծով դեբիտորական պարտքեր դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Շնկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական

դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման Շնկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Շնկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Շնկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվ» (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար: Այս սահմանումը կիրառելու համար Շնկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Շնկերությանն,
- Շնկերությունը իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Շնկերությունը իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Շնկերությունը իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Ընկերության կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Ընկերությունը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Ընկերությունը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Ընկերությունը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք գեղջելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Ընկերության լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Ընկերությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ընկերությունը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Ընկերությունը որպես վարձատու

Որպես վարձատու՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական կամ ֆինանսական:

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, եթե այն փոխանցում է հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքի հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները և գործառնական, եթե նշվածը տեղի չի ունենում:

Վարձակալության մեկնարկն այն ամսաթիվն է, երբ վարձակալն իրավունք ունի օգտվել վարձակալած ակտիվը օգտագործելու իր իրավունքից: Դա վարձակալության սկզբնական ճանաչման ամսաթիվն է: Ֆինանսական վարձակալության մեկնարկից հետո Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության գուտ ներդրումը, որը ստացվելիք նվազագույն վարձավճարն է, որը գեղչվում է վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքով: Համախառն ներդրման և ներկայիս արժեքի միջև տարբերությունը գրանցվում է որպես ֆինանսական վարձակալության չվաստակված եկամուտ:

Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված գուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Ընկերության տիրապետության տակ է անցնում վարձակալության առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման գուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

4.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Համակարգիչներ և կապի այլ միջոցներ	3	33.3
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	8	12.5
Փոխադրամիջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Ընկերություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից գուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով

ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.10 Փոխատվության հանձնառություններ

Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

4.11 Մեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Կուտակված վնաս

Կուտակված վնասը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված վնասը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

5.1 Դատողություններ

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները

բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբերող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունն և հաստատումը:

5.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Դեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս Ծանոթագրություն 26):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Դեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Դեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տե՛ս Ծանոթագրություն 29.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.4.6)

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ 23 ծանոթագրությունը:

6 Զուտ տոկոսային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
<i>Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ</i>		
Դրամական միջոցներ	7	146
Վարկեր հաճախորդներին	7,187	7,482
Մատակարարներին փոխանցված գումարներից	16,297	22,745
	23,491	30,373
<i>Այլ տոկոսային եկամուտ</i>		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	674,835	290,189
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	698,326	320,562
Վարկեր և փոխառություններ	409,443	169,902
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	1,868
Ընդամենը տոկոսային ծախս	409,443	171,770
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	288,883	148,792

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերից	5,806	7,833
Մատակարարներից	31,985	14,684
Միջնորդավճարներ ապահովագրական ընկերություններից	32,647	10,055
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	70,438	32,572
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	6,894	7,735
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	6,894	7,735

8 Արտարժույթային գործառնություններից գուտ օգուտ /(վնաս)

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ վնաս	(10,021)	(5,091)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից գուտ օգուտ/(վնաս)	(9,394)	17,918
Ընդամենը արտարժույթային գործառնություններից գուտ օգուտ/(վնաս)	(19,415)	12,827

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Եկամուտներ գործառնական վարձակալությունից	15,627	4,510
Այլ եկամուտ	5,759	2,564
Ընդամենը այլ եկամուտներ	21,386	7,074

10 Պարտքային կորուստների գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2023		
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Ընդամենը
Վարկեր հաճախորդներին	15	3,327	3,327
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	16	47,861	47,861
Այլ ակտիվներ	18	197	197
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս		51,385	51,385

Հազար ՀՀ դրամ	2022		
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Ընդամենը
Վարկեր հաճախորդներին	15	11	11
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	16	9,019	9,019
Այլ ակտիվներ	18	251	251
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս		9,281	9,281

11 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Աշխատակիցների հատուցումներ, ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	154,270	109,809
Աշխատակիցների ուսուցման ծախսեր	965	386
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	155,235	110,195

12 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Այլ հարկեր և տուրքեր	7,059	6,839
Գովազդի ծախսեր	12,807	5,309
Հիմնական միջոցների մաշվածության և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	15,952	8,991
SS ծառայություններ	8,130	5,866
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	5,100	4,357
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	6,244	4,250
Գրասենյակային ծախսեր	7,587	5,721
Ներկայացուցչական ծախսեր	4,021	3,077
Ապահովագրական ծախսեր	5,733	5,515
Անվտանգության գծով ծախսեր	1,320	1,320
Մասնագիտական ասոցիացիաների վճարներ	2,946	1,114
Վարկերի տրամադրման գծով ծախսեր	4,443	2,937
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2,608	2,179
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	1,116	946
Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	4,910	1,430
Այլ ծախսեր	6,844	4,100
Ընդամենը այլ ծախսեր	96,820	63,951

13 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	5,424	-
Հետաձգված հարկ	20,508	8,749
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	25,932	8,749

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2022	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	50,958		10,103	
Շահութահարկ	9,172	18	1,818	18
(Չհարկվող եկամուտներ)/չնվազեցվող ծախսեր	(3,883)	(7)	2,064	21
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից գուտ (օգուտ)/վնաս	1,691	3	(3,225)	(32)
Իրացված հարկային վնաս	18,952	37	8,092	80
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	25,932	51	8,749	87

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	31 դեկտեմբերի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավո- րություն
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	532	532	532	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(603)	(1,665)	(2,268)	-	(2,268)
Հիմնական միջոցներ	(2,883)	2,883	-	-	-
Այլ ակտիվներ	-	(529)	(529)	-	(529)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,090	(3,090)	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,740	313	2,053	2,053	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	18,952	(18,952)	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	20,296	(20,508)	(212)	2,585	(2,797)

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.				
	31 դեկտեմբերի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավո- րություն
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	-	(603)	(603)	-	(603)
Հիմնական միջոցներ	(3,305)	422	(2,883)	-	(2,883)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,413	(323)	3,090	3,090	-
Այլ պարտավորություններ	1,893	(153)	1,740	1,740	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	27,044	(8,092)	18,952	18,952	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	29,045	(8,749)	20,296	23,782	(3,486)

14 Դրամական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Բանկային հաշիվներ	10,060	22,901
Ընդամենը դրամական միջոցներ	10,060	22,901

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բանկային հաշիվների վրա սահմանափակումներ առկա չեն (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Անկանխիկ գործառնություններ չեն իրականացվել:

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում այս աղյուսակում:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային վարկեր	1,179,128	(3,877)	1,175,251
Ընդամենը	1,179,128	(3,877)	1,175,251

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային վարկեր	58,160	(550)	57,610
Ընդամենը	58,160	(550)	57,610

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի մեկ կապակցված փոխառու, որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է սեփական կապիտալի 10%-ը: Այդ վարկերի համախառն արժեքը կազմում է 1,153,702 հազար դրամ: (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել որևէ վարկառու, որին տրամադրված վարկերի մնացորդները կգերազանցեին սեփական կապիտալի 10%-ը):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել վարկեր, որոնք հանդիսանում են ապահովվածություն բանկերից ներգրավված վարկերի համար: (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային պորտֆելից 10,646 հազար ՀՀ դրամը հանդիսանում է ապահովվածություն բանկերից ներգրավված վարկերի համար): (ծանոթ.19):

Առևտրային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	
	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	58,160	58,160
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,183,604	1,183,604
Մարված ակտիվներ	(59,840)	(59,840)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(2,796)	(2,796)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,128	1,179,128

Հազար ՀՀ դրամ	2022	
	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	63,407	63,407
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	41,400	41,400
Մարված ակտիվներ	(50,747)	(50,747)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	4,100	4,100
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	58,160	58,160

Առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	
	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	550	550
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(131)	(131)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	3,458	3,458
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,877	3,877

Հազար ՀՀ դրամ

2022

	Փուլ 1	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	539	539
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(392)	(392)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	403	403
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	550	550

Ինչպես նշված է 26 ծանոթագրությունում, 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 28 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

16 Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի
2023թ.

31 դեկտեմբերի
2022թ.

Մասնավոր ձեռնարկություններ	5,556,364	2,174,016
Ֆիզիկական անձինք	321,052	335,633
Անհատ ձեռնարկատերեր	900,652	514,075
	6,778,068	3,023,724
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(73,065)	(25,204)
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	6,705,003	2,998,520

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	3,023,724	-	3,023,724
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	5,326,485	-	5,326,485
Մարված ակտիվներ	(1,610,986)	-	(1,610,986)
Փոխանցում Փուլ 3	(33,419)	33,419	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	40,051	(1,206)	38,845
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,745,855	32,213	6,778,068

Հազար ՀՀ դրամ	2022	
	Փուլ 1	Ընդամենը
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,624,559	1,624,559
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	2,365,154	2,365,154
Մարված ակտիվներ	(1,080,194)	(1,080,194)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	114,205	114,205
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,023,724	3,023,724

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	25,204	-	25,204
Փոխանցում Փուլ 3	(396)	396	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	6,164	2,164	8,328
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,533	-	39,533
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,505	2,560	73,065

Հազար ՀՀ դրամ

2022

Փուլ 1

Ընդամենը

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ
հունվարի 1-ի դրությամբ

16,185

16,185

Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում

(7,783)

(7,783)

Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում
սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով

16,802

16,802

Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

25,204

25,204

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական
պարտքերի վերլուծությունը ըստ ժամկետների հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

Մինչև 1
տարի

1 -5 տարի

5 տարուց
ավել

Ընդամենը

Ֆինանսական վարձակալության
գծով համախառն ներդրումներ

2,677,476

5,587,334

50,868

8,315,678

Զվաստակված ֆինանսական
եկամուտ

(495,078)

(1,033,126)

(9,406)

(1,537,610)

Ֆինանսական վարձակալության
գծով համախառն ներդրումների
ներկա արժեք

2,182,398

4,554,208

41,462

6,778,068

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական
պարտքերի վերլուծությունը ըստ ժամկետների հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

Մինչև 1
տարի

1 -5 տարի

5 տարուց
ավել

Ընդամենը

Ֆինանսական վարձակալության
գծով համախառն ներդրումներ

1,110,902

2,637,344

24,814

3,773,060

Զվաստակված ֆինանսական
եկամուտ

(220,627)

(523,781)

(4,928)

(749,336)

Ֆինանսական վարձակալության
գծով համախառն ներդրումների
ներկա արժեք

890,275

2,113,563

19,886

3,023,724

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերն ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
Արդյունաբերություն	2,211,581	840,131
Շինարարություն	1,856,356	926,639
Առևտուր	758,022	326,875
Գյուղատնտեսություն	743,056	451,922
Տրանսպորտ	553,178	138,745
Առողջապահություն	169,275	112,684
Ծառայություններ	153,819	97,680
Սպառողական	32,801	19,301
Այլ	226,915	84,543
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	6,705,003	2,998,520

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի երկու լիզինգառու (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որոնց ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 413,178 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 197,060 հազար դրամ):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերից 4,912,913 հազար ՀՀ դրամը հանդիսանում է ապահովվածություն բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի համար (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,989,317 հազար դրամ):

Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 25 ծանոթագրությունում:

Ինչպես նշված է 26 ծանոթագրությունում, 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 28 ծանոթագրությունում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 29 ծանոթագրությունում:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Շենքեր	Համակարգիչներ և կապի այլ միջոցներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>							
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	11,503	15,143	1,442	5,940	21,222	55,250
Ավելացում	611,700	1,995	475	-	1,450	-	615,620
Ապաճանաչում	-	-	-	-	-	(21,222)	(21,222)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	611,700	13,498	15,618	1,442	7,390	-	649,648
Ավելացում	-	2,316	8,870	-	100	-	11,286
Ճշգրտում	(46,550)	-	-	-	-	-	(46,550)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	565,150	15,814	24,488	1,442	7,490	-	614,384
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>							
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7,129	3,379	250	1,070	2,860	14,688
Տարվա ծախս	-	3,926	1,930	140	647	2,348	8,991
Ապաճանաչում	-	-	-	-	-	(5,208)	(5,208)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	11,055	5,309	390	1,717	-	18,471
Տարվա ծախս	10,597	1,704	2,775	137	739	-	15,952
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,597	12,759	8,084	527	2,456	-	34,423
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>							
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	611,700	2,443	10,309	1,052	5,673	-	631,177
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	554,553	3,055	16,404	915	5,034	-	579,961

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 10,125 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7,804 հազար դրամ) :

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքը գրավադրված է բանկից ստացված վարկի համար (2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես) (ծանոթ. 19):

18 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ֆինանսական վարձակալության նպատակով ձեռք բերվելիք ակտիվների ֆինանսավորում	373,319	359,622
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	3,600	1,943
	376,919	361,565
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,059)	(862)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	375,860	360,703
Կանխավճարներ	21,256	1,134
Կանխավճար ԱԱՀ-ի գծով	21,067	17,838
Ապագա ծախսեր	5,500	4,950
Վարձակալության տրված ակտիվներ	41,332	41,070
Պահեստ	394	359
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	89,549	65,351
Ընդամենը այլ ակտիվներ	465,409	426,054

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	2022
	Փուլ 1	Փուլ 1
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	862	611
Ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստների զուտ վերաչափում	197	251
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,059	862

19 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Վարկեր ՀՀ բանկերից	2,274,268	524,858
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացած վարկեր	440,751	657,545
Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացած վարկեր	2,535,714	1,546,204
Առևտրային կազմակերպություններից ստացած փոխառություններ	853,051	201,761
Փոխառություններ կապակցված կողմից	266,119	-
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	6,369,903	2,930,368

Բոլոր վարկերն ու փոխառություններն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ներգրավված միջոցները ապահովված են Ընկերության լիզինգային և վարկային պորտֆելի մի մասով՝ ընդհանուր 4,912,913 հազար ՀՀ դրամ արժեքով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,999,963 հազար ՀՀ դրամ) (տե'ս ծանոթ. 15 և 16):

Վարկեր պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներառում են վարկեր ստացված KfW զարգացման բանկի կողմից ֆինանսավորվող «ՄՓՄՁ Աջակցման» վարկային ծրագրի և «ԳՏՏՁ ՉԻԳ ՊՀ» Գյուղական ֆինանսավորման կառույցի կողմից Գյուղական կարողությունների ստեղծման ծրագրի շրջանակներում:

2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բանկից ստացված վարկն ապահովված է Ընկերության անշարժ գույքի գրավադրմամբ (2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես) (տե'ս ծանոթ. 17):

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի տասներեք վարկատու (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ), որոնց տրամադրած վարկերի և փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս վարկերի և փոխառությունների համախառն արժեքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 6,034,190 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,782,073 հազար դրամ):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ և պահպանել է պայմանագրային բոլոր պայմանները:

20 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Վճարվելիք գումարներ մատակարարներին	158,729	113,953
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	11,413	9,719
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	170,142	123,672
Պարտավորություններ ավելացված արժեքի հարկի գծով	429,153	159,926
Պարտավորություններ այլ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	7,618	2,978
Այլ պարտավորություն	13,998	12,406
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	450,769	175,310
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	620,911	298,982

21 Մեփական կապիտալ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,002,000 հազար դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 572 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 3,500 հազար դրամ անվանական արժեքով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ թվով 290 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 3,500 հազար դրամ անվանական արժեքով):

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն է.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.		31 դեկտեմբերի 2022թ.	
	Վճարված բաժնետիրակա ն կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրակա ն կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
«Փարթեներս Ինվեսթ» ՍՊԸ	2,002,000	100	1,015,000	100
	2,002,000	100	1,015,000	100

«Փարթեներս Ինվեսթ» ՍՊԸ-ի մասնակիցներ են հանդիսանում Արսեն Բազիկյանը և Արտաշես Հակոբյանը հավասար բաժնեմասերով:

2023թ. Ընկերությունը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 987,000 հազար դրամով (2022թ. 458,500 հազար դրամ):

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվում է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով:

22 Փոխափության հանձնառություններ

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերութիւնը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետւության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Վարկերի և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	17,249	-
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտաւորություններ	17,249	-

Փոխափության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստներում (տե՛ս ծանոթագրություն 15-ում):

23 Պայմանական պարտաւորություններ

Իրավական և հարկային պարտաւորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարութիւնը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտաւորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետւությունների վրա ազդեցութիւնը կարող է եական լինել:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ Ընկերության նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտաւորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ Ընկերության չունի կապիտալ բնութի պարտաւորություններ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ՝ նույնպէս):

Ֆինանսական վարձակալութիւն տրամադրելու նպատակով ձեռք բերվելիք գույքի գծով պայմանագրային պարտաւորութիւնները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ կազմում են 841,187 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրութամբ՝ 102,082 հազար դրամ):

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

24 Վարձակալություններ

Ընկերությունը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել հիմնական գրասենյակի համար: Բացառությամբ փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Ընկերությունը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 17):

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Վարձակալված գույքի վարձակալման ժամկետը 10 տարի է: Վարձակալության վճարները հիմնականում ֆիքսված են:

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Ընկերությունը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք:

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	18,957
Վերաչափում	-	-
Տոկոսի կուտակում	-	1,868
Վճարումներ	-	(3,660)
Ապաճանաչում	-	(17,165)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-

Ընկերությունը 2022թ-ին խզել է վարձակալության պայմանագիրը, քանի որ ձեռք է բերել վարձակալության պայմանագրի առարկան՝ անշարժ գույքը:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերեր,

դեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերությունը իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2023		2022	
	Բաժնետեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	17,435	-	-	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	1,186,428	-	21,405	-
Տարվա ընթացքում մարված	(46,735)	-	(3,970)	-
	1,157,128	-	17,435	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(3,426)	-	(174)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	1,153,702	-	17,261	-
<i>Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	132,407	-	44,653	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	188,574	-	184,387	-
Տարվա ընթացքում մարված	(137,123)	-	(96,633)	-
	183,858	-	132,407	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,828)	-	(1,324)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ	182,030	-	131,083	-
<i>Վարկեր և փոխառություններ</i>				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	201,761	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված	1,236,928	-	689,047	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(1,172,570)	-	(487,286)	-
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	266,119	-	201,761	-

Հազար ՀՀ դրամ

	2023		2022	
	Բաժնետեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Վարձակալության գծով պարտավորություններ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	18,957	-
Տոկոսի կուտակում	-	-	1,868	-
Տարվա ընթացքում վճարված	-	-	(3,660)	-
Ապաճանաչում	-	-	(17,165)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ	25,019	-	14,855	-
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	-	-	(1,868)	-
Մաշվածության ծախսեր	-	-	(2,348)	-
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	(3,756)	-	(1,052)	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2023	2022
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	73,354	51,516
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	73,354	51,516

26 Իրական արժեքի չափումը

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար Ընկերությունը ճշտում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերության անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով

դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը:
Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

26.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված։

Հազար ՀՀ դրամ

				31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	10,060	-	10,060	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	1,141,085	-	1,141,085	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	6,705,003	-	6,705,003	6,705,003
Այլ ակտիվներ	-	375,860	-	375,860	375,860
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր և փոխառություններ	-	6,369,903	-	6,369,903	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	-	170,142	-	170,142	170,142

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային ն արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ	-	22,901	-	22,901	22,901
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	57,610	-	57,610	57,610
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	2,998,520	-	2,998,520	2,998,520
Այլ ակտիվներ	-	360,703	-	360,703	360,703
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր և փոխառություններ	-	2,930,368	-	2,930,368	2,930,368
Այլ պարտավորություններ	-	123,672	-	123,672	123,672

*Հաճախորդներին տրված վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով
դեբիտորական պարտքեր*

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար՝ 12% մինչև 14.6% տարեկան (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11.8% մինչև 15.5% տարեկան) և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար՝ 6.8% մինչև 20% տարեկան (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.5% մինչև 18.9% տարեկան):

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

27 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

28 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 29.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Ցպահանջ ն մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ	10,060	-	10,060	-	-	-	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,376	1,119,296	1,120,672	54,579	-	54,579	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	192,519	1,966,354	2,158,873	4,505,115	41,015	4,546,130	6,705,003
Այլ ակտիվներ	375,860	-	375,860	-	-	-	375,860
	579,815	3,085,650	3,665,465	4,559,694	41,015	4,600,709	8,266,174
<i>Պարտավորություններ</i>							
Վարկեր և փոխառություններ	100,090	1,451,514	1,551,604	4,630,141	188,158	4,818,299	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	170,142	-	170,142	-	-	-	170,142
	270,232	1,451,514	1,721,746	4,630,141	188,158	4,818,299	6,540,045
Զուտ դիրք	309,583	1,634,136	1,943,719	(70,447)	(147,143)	(217,590)	1,726,129
Կուտակված ձեռքվածք	309,583	1,943,719		1,873,272	1,726,129		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	Ցպահանջ ն մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ	22,901	-	22,901	-	-	-	22,901
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,546	19,978	21,524	36,086	-	36,086	57,610
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	87,299	796,448	883,747	2,090,107	19,666	2,109,773	2,993,520
Այլ ակտիվներ	360,703	-	360,703	-	-	-	360,703
	472,449	816,426	1,288,875	2,126,193	19,666	2,145,859	3,434,734

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- գումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Վարկեր և փոխառություններ	54,183	869,924	924,107	1,994,378	11,883	2,006,261	2,930,368
Այլ պարտավորություններ	123,672	-	123,672	-	-	-	123,672
	177,855	869,924	1,047,779	1,994,378	11,883	2,006,261	3,054,040
Զուտ դիրք	294,594	(53,498)	241,096	131,815	7,783	139,598	380,694
Կուտակված ճեղքվածք	294,594	241,096		372,911	380,694		

29 Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Ընկերությունը իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Տնօրինության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի կատարման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է նաև Հնկերության իրացվելիության և ֆինանսական ռիսկերի համար:

Ռիսկերի կոմիտե

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Վերստուգող

Հնկերության կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգվում է Վերստուգողի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Հնկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Վերստուգողի անցկացրած ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Հնկերության Խորհրդին:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Հնկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Հնկերության քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

29.1 Պարտքային ռիսկ

Հնկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Հնկերությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Հնկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Հնկերությունը այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային և վարձակալական գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են Հնկերության ակտիվների պորտֆելում ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Հնկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Հնկերության ղեկավարությանը:

29.1.1 Վարկային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Հնկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 29.1.2-ում:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
Ներքին վականիշներ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Ստանդարտ	10,060	-	-	10,060
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	10,060	-	-	10,060
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	10,060	-	-	10,060
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
Ստանդարտ	1,179,128	-	-	1,179,128
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,179,128	-	-	1,179,128
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(3,877)	-	-	(3,877)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,175,251	-	-	1,175,251
<i>Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր</i>				
Ստանդարտ	6,745,855	-	-	6,745,855
Չաշխատող	-	-	32,213	32,213
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	6,745,855	-	32,213	6,778,068
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(70,505)	-	(2,560)	(73,065)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	6,675,350	-	29,653	6,705,003
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ	376,919	-	-	376,919
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	376,919	-	-	376,919
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,059)	-	-	(1,059)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	375,860	-	-	375,860

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.			
Ներքին վականիշներ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ</i>				
Ստանդարտ	22,901	-	-	22,901
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	22,901	-	-	22,901
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	22,901	-	-	22,901

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.			
Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
Ստանդարտ	58,160			58,160
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	58,160	-	-	58,160
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(550)	-	-	(550)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	57,610	-	-	57,610
<i>Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր</i>				
Ստանդարտ	3,023,724	-	-	3,023,724
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,023,724	-	-	3,023,724
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(25,204)	-	-	(25,204)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	2,998,520	-	-	2,998,520
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ	361,565	-	-	361,565
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	361,565	-	-	361,565
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(862)	-	-	(862)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	360,703	-	-	360,703

29.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Ընկերությունը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում պարտագանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Ընկերությունը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Ընկերությունը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտնվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ :

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար - Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում,

երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և Ընկերությունը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սովորական վարկանիշին:

- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտագանցում տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտագանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտագանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունն առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտագանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չափաատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատագանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

- գանձապետական, առևտրային և բանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,

Ընկերությունը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Պարտագանցման սահմանում և «առողջացում»

Ընկերությունը համարում է ֆինանսական գործիքը պարտագանցման ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Ընկերությունը միջբանկային հաշիվները համարում է պարտագանցման ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Ընկերությունը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման կարգավիճակը»: Նման դեպքերում Ընկերությունը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ պարտագանցման ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն պարտագանցման ենթարկված է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում պարտագանցման սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Ընկերության՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դերհոտորական պարտքեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեգրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Ընկերությունը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Ընկերությունը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանցման դեպքում (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են պարտագանցումից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի:

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի:

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:

Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար պարտագանցման տեղի ունենալու ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում պարտագանցման տեղի ունենալու պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Ընկերության պարտագանցումների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և

ճշգրտության ապահովման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀՖ, ԿՖ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Ընկերությունը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակրոտնտեսական ճշգրտումը հաշվարկելու համար Ընկերությունն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակ՝ որպես իր մոդելների տնտեսական ներածություն, ներառյալ.

- ՀՆԱ-ի աճ
- Գործազրկության մակարդակ
- Չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Շինարարություն (աճի տեմպ %)
- Գյուղատնտեսություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի պաշտոնական փոխարժեք

29.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության վարկային ռիսկի ենթարկված ակտիվները, ներառված դրամական միջոցների մեջ, կենտրոնացված են ֆինանսական հատվածում: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը հիմնականում կենտրոնացած են սպառողական, շինարարության, գյուղատնտեսության, առևտրի, տրանսպորտի ոլորտներում (տե՛ս մանրամասն վերլուծությունը ծանոթ. 15 և 16-ում):

29.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դեպքում՝ շարժական գույք և սարքավորումներ,
- ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի դեպքում՝ երաշխիքներ:

Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Բացի այդ, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Ընկերությունը կպահանջի լրացուցիչ գրավի առարկա պայմանագրային կողմից մինչև արժեզրկման ցուցանիշները նկատվեն համապատասխան անհատական վարկերի համար:

29.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների

պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Ընկերությունը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետում առևտրային պորտֆելի: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է գգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

29.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	2023			2022		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլլար	ԵՎՐՈ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլլար	ԵՎՐՈ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.95	12.87	-	14.35	12.81	8.9
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	15.09	13.16	10.6	14.47	13.65	10.4
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Վարկեր ՀՀ բանկերից	13.7	9.24	6.96	13.31	9.25	6.32
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացած վարկեր	14.1	9.05	-	11.66	8.69	-
Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացած վարկեր	7.82	4.08	-	7.73	4.15	-
Առևտրային կազմակերպություններից ստացած փոխառություններ	-	8.28	5.1	12.62	7.98	-
Փոխառություններ կապակցված կողմից	14.84	9.51	-	12.58	6.75	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.		31 դեկտեմբերի 2022թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ԱՄՆ դոլար	5	(13,084)	5	(1,542)
ԱՄՆ դոլար	-5	13,084	-5	1,542
Եվրո	5	3,711	5	(1,135)
Եվրո	-5	(3,711)	-5	1,135

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ	10,060	-	-	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,173,403	1,848	-	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	4,601,984	1,670,086	432,933	6,705,003
Այլ ակտիվներ	282,459	87,663	5,738	375,860
	6,067,906	1,759,597	438,671	8,266,174
<i>Պարտավորություններ</i>				
Վարկեր և փոխառություններ	3,984,181	2,021,268	364,454	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	170,142	-	-	170,142
Ընդամենը	4,154,323	2,021,268	364,454	6,540,045
Զուտ դիրք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,913,583	(261,671)	74,217	1,726,129

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ընդամենը
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,786,524	576,451	71,759	3,434,734
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	2,352,286	607,293	94,461	3,054,040
Զուտ դիրք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	434,238	(30,842)	(22,702)	380,694

29.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 28-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Վարկեր և փոխառություններ	100,603	1,534,749	5,302,815	222,993	7,161,160	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	170,142	-	-	-	170,142	170,142
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	270,745	1,534,749	5,302,815	222,993	7,331,302	6,540,045

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռայի ն արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Վարկեր և փոխառություններ	64,175	1,073,769	2,216,231	12,209	3,366,384	2,930,368
Այլ պարտավորություններ	123,672	-	-	-	123,672	123,672
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	187,847	1,073,769	2,216,231	12,209	3,490,056	3,054,040

29.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

30 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2023	
	Վարկեր և փոխառություններ	Ընդամենը
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,930,368	2,930,368
Մուտքեր	12,468,425	12,468,425
Մարումներ	(9,145,850)	(9,145,850)
Փոխարժեքային տարբերություն	91,733	91,733
Հաշվեգրված տոկոսներ	25,227	25,227
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,369,903	6,369,903

Հազար ՀՀ դրամ	2022		
	Վարկեր և փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,206,688	18,957	1,225,645
Մուտքեր	7,597,053	-	7,597,053
Մարումներ	(5,729,954)	(3,660)	(5,733,614)
Փոխարժեքային տարբերություն	(152,366)	-	(152,366)
Հաշվեգրված տոկոսներ	8,947	1,868	10,815
Այլ	-	(17,165)	(17,165)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,930,368	-	2,930,368

31 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, կուտակված վնասը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը:

ՀՀ կենտրոնական բանկը վարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ 150,000 հազար դրամ:

**Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

**«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ
Վարկային Կազմակերպություն փակ
բաժնետիրական ընկերություն**

31 դեկտեմբերի 2024թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	8
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street
Yerevan 0015
Republic of Armenia

T +374 10 50 09 64/61

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևանի Պլազա բիզնես
կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9

Հեռ.՝ +374 10 50 09 64/61

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետիրոջը.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքը

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «*Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի*» (ՀԷՄՍԻ կանոնագրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ նշված պահանջների և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքի համաձայն: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազմեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում

հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի
թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն/
Առաջադրանքի պատասխանատու

24 հունիսի, 2025թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2024թ.	2023թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսարդյունքի մեթոդով	5	135,737	23,491
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,082,321	674,835
Տոկոսային ծախս	5	(722,881)	(409,443)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		495,177	288,883
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	111,084	70,438
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(2,176)	(6,894)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ		108,908	63,544
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)	7	2,505	(19,415)
Այլ եկամուտներ	8	66,626	21,386
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	9	(75,607)	(51,385)
Զուտ գործառնական եկամուտ		597,609	303,013
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(241,510)	(155,235)
Այլ ծախսեր	11	(131,566)	(96,820)
Շահույթ մինչև հարկումը		224,533	50,958
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(53,027)	(25,932)
Տարվա շահույթ		171,506	25,026
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		171,506	25,026

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 62-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ	13	750,097	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	2,733,528	1,175,251
Ֆինանսական վաճառքի վաճառքի գծով դեբիտորական պարտքեր	15	9,610,380	6,705,003
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	589,176	579,961
Այլ ակտիվներ	17	1,750,571	465,409
Ընդամենը ակտիվներ		15,433,752	8,935,684
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	18	12,329,297	6,369,903
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		38,730	5,424
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	6,885	212
Այլ պարտավորություններ	19	948,100	620,911
Ընդամենը պարտավորություններ		13,323,012	6,996,450
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	2,002,000	2,002,000
Զբաղիված շահույթ (Կուտակված վնաս)		108,740	(62,766)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		2,110,740	1,939,234
Ընդամենը պարտավորություններ և պարտավորություններ		15,433,752	8,935,684

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2025թ. հունիսի 24-ին՝

Արսեն Բազիլյան

Գլխավոր գրքապահի տեղում

Վահագն Սարգսյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների քաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 62-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Զբաղիսված շահույթ/ կուտակված վնաս	Ընդամենը
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդ	2,002,000	(62,766)	1,939,234
Տարվա շահույթ	-	171,506	171,506
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	171,506	171,506
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,002,000	108,740	2,110,740
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,015,000	(87,792)	927,208
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	987,000	-	987,000
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	987,000	-	987,000
Տարվա շահույթ	-	25,026	25,026
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	25,026	25,026
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,002,000	(62,766)	1,939,234

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 62-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	224,533	50,958
Ճշգրտումներ՝		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	22,405	15,952
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	75,607	51,385
Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	5,959	4,910
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ (օգուտ) վնաս	(1,469)	9,394
Ստացվելիք տոկոսներ	(12,017)	(19,863)
Վճարվելիք տոկոսներ	89,829	25,227
Այլ հաշվեգրված ծախսեր	9,554	1,694
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	414,401	139,657
(Ավելացում) նվազում գործառնական ակտիվներում		
Հաճախորդերին տրված վարկեր	(1,560,380)	(1,101,083)
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	(3,012,511)	(3,687,101)
Այլ ակտիվներ	(1,328,087)	17,967
(Ավելացում) նվազում գործառնական պարտավորություններում		
Այլ պարտավորություններ	322,973	319,759
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	(5,163,604)	(4,310,801)
Վճարված շահութահարկ	(13,048)	-
Գործառնական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(5,176,652)	(4,310,801)

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2024թ.	2023թ.
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(32,661)	(11,286)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	1,041	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(31,620)	(11,286)
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից մուտքեր	-	987,000
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	21,047,174	12,468,425
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(15,099,233)	(9,145,850)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	5,947,941	4,309,575
Դրամական միջոցների զուտ աճ (նվազում)	739,669	(12,512)
Դրամական միջոցներ տարվա սկզբում	10,060	22,901
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	368	(329)
Դրամական միջոցներ տարվա վերջում	750,097	10,060
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	1,206,041	678,463
Վճարված տոկոսներ	(633,052)	(384,216)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 11-ից մինչև 62-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային
Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերություն

2024թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (արտահայտված
հազար հայկական (<<) դրամով)

1 Գործառնությունների բնույթը

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) իրականացնում է ֆինանսական վարձակալության գործառնություններ, ինչպես նաև վարկեր է տրամադրում հաճախորդներին:

2 Ընդհանուր տեղեկատվություն, ՖՀՄՍ-ներին համապատասխանության հավաստում և անընդհատության ենթադրություն

«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԼԻԶԻՆԳ ՔԱՄՓՆԻ» Ունիվերսալ Վարկային Կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է 2019թ. Հայաստանի Հանրապետությունում և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերությունը գործում է ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում և իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից 2019թ. հոկտեմբերի 11-ին տրված N 50 արտոնագրային համարի ներքո:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակի հասցեն է՝ Հայաստան, Երևան, Վաղարշ Վաղարշյան փող., 12 շենք, տարածք 11:

Ընկերության աշխատակիցների թիվը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 25 (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23):

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության հիմունքներով, քանի որ ղեկավարությունը կարծում է, որ Ընկերությունն ունի համապատասխան ռեսուրսներ տեսանելի ապագայում անընդհատ գործունեություն իրականացնելու համար: Այս գնահատումը կատարելիս ղեկավարությունը հաշվի է առել տեղեկատվության լայն շրջանակ, ներառյալ շահութաբերության կանխատեսումը, ֆինանսավորման կարիքները: Գնահատումը ներառում է նաև ողջամտորեն հնարավոր անկումային տնտեսական սցենարների և դրանց հնարավոր ազդեցությունների դիտարկումը Ընկերության շահութաբերության, կապիտալի և իրացվելիության վրա:

Գործարար միջավայր

Հայաստանի գործարար միջավայրը բախվում է մարտահրավերների՝ կապված աշխարհաքաղաքական լարվածության, մասնավորապես՝ Ադրբեջանի կողմից շարունակվող ագրեսիայի և տարածաշրջանային անկայունության հետ: Ուկրաինայի պատերազմն էլ ավելի է բարդացրել իրավիճակը՝ առաջացնելով առևտրի խափանումներ, Ռուսաստանի դեմ պատժամիջոցներ և համաշխարհային գնաճ: Հայաստանի կախվածությունը Ռուսաստանից թուլացել է՝ ազդելով առևտրի, դրամական փոխանցումների և անվտանգության երաշխիքների վրա՝ դրդելով Հայաստանին դիվերսիֆիկացնել իր տնտեսական հարաբերությունները, թեև դա էլ իր ռիսկերն է պարունակում:

Հայկական դրամը սպասվածից ավելի ուժեղ գտնվեց՝ զսպելով գնաճը, բայց դժվարություններ ստեղծելով արտահանողների և արտաբերության պարտավորություններ ունեցող ձեռնարկությունների համար: Համաշխարհային գնաճը և էներգիայի աճող գները ճնշում են գործադրում Հայաստանի տնտեսության վրա՝ հատկապես ներմուծումից կախվածության պատճառով:

Չնայած այս մարտահրավերներին՝ ձեռնարկությունները դիվերսիֆիկացնում են մատակարարման շղթաները և ուսումնասիրում նոր շուկաներ, իսկ կառավարության բարեփոխումների ջանքերը երկարաժամկետ կայունության ուղի են ապահովում: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի հաջողությունը կախված կլինի իր ձեռնարկատիրության՝ այդ ռիսկերը արդյունավետորեն նավարկելու կարողությունից:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության վրա՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ընկերության

դեկավարությունը շարունակաբար վերլուծում է տնտեսական իրավիճակը ներկա միջավայրում: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության դեկավարության ներկա սպասումներից:

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ձևը

Ընկերությունը ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ըստ իրացվելիության՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվության համապատասխան հողվածային տողի ակտիվների/պարտավորությունների մեծ մասը ստանալու/մարելու Ընկերության մտադրության և ակնկալվող կարողության վրա: Հաշվետու ամսաթվից (ընթացիկ) հետո 12 ամսվա և հաշվետու ամսաթվից (ոչ ընթացիկ) հետո ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում ակտիվների/պարտավորությունների ստացման կամ մարման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

3 Նոր և վերանայված ստանդարտներ կամ մեկնաբանություններ

3.1 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ընդունված նոր ստանդարտներ

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2024թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԻՄ) և ՀՀՄՍԻՄ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2024թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- «Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ» (<<ՄՍ 1 փոփոխություններ),
- «Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառք և հեղադարձ վարձակալությամբ գործարքներում» (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ),
- «Մարականարման շղթայի ֆինանսավորման մեխանիզմներ» (<<ՄՍ 7 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ),
- «Կովենանտով ոչ ընթացիկ պարտավորություններ» (<<ՄՍ 1 փոփոխություններ)

3.2 Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԻՄ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում՝ սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից և ներկայացված են ստորև.

- «Փոխանակելիության բացակայություն» (<<ՄՍ 21 փոփոխություն)
- ՖՀՄՍ 19 «Դուստր ձեռնարկություններ առանց հանրային հաշվետվողականության բացահայտումներ»
- «Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

«Ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման փոփոխություններ» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

2024թ. մայիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (<<ՄՍԻՄ) հրապարակել է փոփոխություններ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման վերաբերյալ, որոնք փոփոխել են ՖՀՄՍ 9-ը և ՖՀՄՍ 7-ը:

Պահանջները ուժի մեջ են մտնելու 2026թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման հնարավորությամբ և վերաբերում են՝

- էլեկտրոնային վճարումների համակարգի միջոցով ֆինանսական պարտավորությունների մարմանը և
- ֆինանսական ակտիվների՝ ներառյալ կայուն զարգացման հետ կապված ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրերի գնահատմանը:

Ընկերությունը գտնվում է նոր փոփոխությունների ազդեցության գնահատման գործընթացում:

ՖՀՄՍ 18 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում և բացահայտում»

ՖՀՄՍ 18-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 1-ին՝ «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» և ուժի մեջ է մտնում 2027թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններից հետո: Նոր ստանդարտը ներկայացնում է հետևյալ հիմնական նոր պահանջները.

Ընկերությունները պետք է դասակարգեն բոլոր եկամուտներն ու ծախսերը շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում հինգ՝ մասնավորապես՝ գործառնական, ներդրումային, ֆինանսավորման, դադարեցված գործառնությունների և շահութահարկի կատեգորիաներով: Ընկերությունները պետք է ներկայացնեն նաև գործառնական շահույթի նոր ենթագումար: Ընկերությունների զուտ շահույթը չի փոխվի:

Ղեկավարության կողմից որոշված կատարողականի ցուցանիշները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններին կից առանձին ծանոթագրությունում:

Տրամադրում է ընդլայնված ուղեցույց ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վերաբերյալ:

Բացի այդ, բոլոր կազմակերպությունները անուղղակի մեթոդով գործառնական դրամական միջոցների հոսքերը ներկայացնելիս պետք է օգտագործեն գործառնական շահույթի ենթագումարը՝ որպես դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության ելակետ:

Ընկերությունը շարունակում է գնահատել նոր ստանդարտի ազդեցությունը, մասնավորապես՝ կապված Ընկերության շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունների կառուցվածքի, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունների և Ղեկավարության կողմից որոշված կատարողականի ցուցանիշներ համար պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումների հետ: Ընկերությունը նաև գնահատում է ֆինանսական հաշվետվություններում տեղեկատվության խմբավորման վրա ազդեցությունը, ներառյալ որպես «այլ» դասակարգված հոդվածների մասով:

4 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Պատրաստման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով: Ֆինանսական գործիքները ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով, ինչպես նաև իրական արժեքով:

4.2 Կլիմային առնչվող հարցեր

Ընկերությունը և նրա հաճախորդները ապագայում կարող են բախվել կլիմայի հետ կապված զգալի ռիսկերի: Այս ռիսկերը ներառում են ֆինանսական կորստի սպառնալիքը և անբարենպաստ ոչ ֆինանսական ազդեցությունները, որոնք ներառում են կլիմայի փոփոխության քաղաքական, տնտեսական

և բնապահպանական արձագանքները: Կլիմայական ռիսկերի հիմնական աղբյուրները սահմանվել են որպես ֆիզիկական և անցումային ռիսկեր:

Ֆիզիկական ռիսկերն առաջանում են եղանակային կտրուկ իրադարձությունների հետևանքով, ինչպիսիք են փոթորիկները, ջրհեղեղները և անտառային հրդեհները, ինչպես նաև կլիմայական պայմանների երկարաժամկետ փոփոխությունները, ինչպիսիք են կայուն բարձր ջերմաստիճանը, ջերմային ալիքները, և երաշտը:

Անցումային ռիսկերը կարող են առաջանալ գրոյական արտանետումներով տնտեսության անցնելու հետևանքով, ինչպիսիք են օրենքների և կանոնակարգերի փոփոխությունները, դատավարությունները, որոնք կապված են չեզոքացման կամ հարմարվելու ծախսերի հետ, և որոշակի ապրանքների, արտադրանքների և ծառայությունների առաջարկի և պահանջարկի փոփոխությունների հետևանքով՝ կապված սպառողների վարքագծի և ներդրողների պահանջարկի փոփոխության հետ:

Այս ռիսկերը ստանում են աճող կարգավորիչ, քաղաքական և հասարակական վերահսկողություն ինչպես երկրի ներսում, այնպես էլ միջազգային մակարդակով: Թեև որոշ ֆիզիկական ռիսկեր կարող են կանխատեսելի լինել, կան զգալի անորոշություններ դրանց դրսևորման չափի և ժամանակի վերաբերյալ: Անցումային ռիսկերի առումով անորոշությունը պահպանվում է առաջիկա կարգավորող և քաղաքական փոփոխությունների, սպառողների պահանջարկի և մատակարարման շղթաների փոփոխությունների հետ կապված:

4.3 Արտարժույթ

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (<< դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել կիրառելի է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: << դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժույթային գործառնականություններից զուտ օգուտ» հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Յուրաքանչյուր գործառնական պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնական օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «արտարժույթային գործառնականություններից զուտ օգուտ» հոդվածի «արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ» տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	396.56	404.79
<< դրամ/1 Եվրո	413.89	447.90
<< դրամ/1 Ռուբ	3.71	4.50

4.4 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Ընկերությունը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6(զ) - ում:

Այլ տոկոսային եկամուտ

Այլ տոկոսային եկամտի հաշվարկում անվանական տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն արժեքի նկատմամբ գծային հիմունքով:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Ընկերությունը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

4.5 Շահութահարկ

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի չափման ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր

տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

<<-ում Ընկերությունները իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.6 Ֆինանսական գործիքներ

ա) Ծանաչում և սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Ընկերության՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած կամ հանած, երբ դա «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

բ) Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ

Ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է՝

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Ընկերության ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Ընկերությունը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված փոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Ընկերությունը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Ընկերությունը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Ընկերության պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածություններ) և

- հատկանիշներ, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Ընկերությունը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

գ) Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տե՛ս նաև Ծանոթագրություն 4.6 (գ)) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ վնասի տարբերությունը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Գործարքներում, որոնցում Ընկերությունը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան պասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

դ) Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Ընկերությունը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Ընկերությունը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6 (գ)), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ե) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Ընկերության առևտրային գործունեության ընթացքում:

գ) Արժեզրկում

Ընկերությունը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL»)՝ հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- փոխատվության հանձնառություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Ընկերությունը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Ընկերությունը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտազանցման ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած պարտազանցման ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է Ծանոթագրություն 27.1.2-ում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Ընկերությունը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Ընկերությունը ձևավորում է ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության, պարտազանցման պահին պարտքի գումարի, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի գեղջկված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականություն (PD): Այն որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD): Այն ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD): Այն արտահայտում է կորստի գնահատված գումարն, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը, պարտազանցման դեպքում կորստի գումարը մանրամասն բացահայտվում են Ծանոթագրություն 27.1.2-ում:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տե՛ս՝ Ծանոթագրություն 4.6(գ)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ գեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Ընկերության կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունը այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի

որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում,

- փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Փոխատվության հանձնառությունների չօգտագործված մասի գծով ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Ընկերությունը գնահատում է փոխատվության հանձնառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - Երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Ընկերությունը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Ընկերությունը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Ընկերության պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Այդ նպատակով Ընկերությունը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները՝ հիմնվելով ակնկալվող վճարումների ներկա արժեքի վրա՝ պարտատիրոջ կրած պարտքային կորուստները փոխհատուցելու համար: Նվազեցումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստներում:

Դուրսգրում

Վարկերը և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Ընկերությունը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Ընկերության պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.6.1 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկերում հաշիվներից:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6.2 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Ընկերության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման

Ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարձակալություն

Ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Ընկերությունը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Ընկերությանը,
- Ընկերությունը իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Ընկերությունը իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Ընկերությունը իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Ընկերությունը որպես վարձարու

Որպես վարձատու՝ Ընկերությունը դասակարգում է իր վարձակալությունները որպես գործառնական կամ ֆինանսական:

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, եթե այն փոխանցում է հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքի հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները և գործառնական, եթե նշվածը տեղի չի ունենում:

Վարձակալության մեկնարկն այն ամսաթիվն է, երբ վարձակալն իրավունք ունի օգտվել վարձակալած ակտիվի օգտագործելու իր իրավունքից: Դա վարձակալության սկզբնական ճանաչման ամսաթիվն է: Ֆինանսական վարձակալության մեկնարկից հետո Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության զուտ ներդրումը, որը ստացվելիք նվազագույն վարձավճարն է, որը զեղչվում է վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքով: Համախառն ներդրման և ներկայիս արժեքի միջև տարբերությունը գրանցվում է որպես ֆինանսական վարձակալության չվաստակված եկամուտ:

Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են զուտ ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Ընկերության տիրապետության տակ է անցնում վարձակալության առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման զուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

4.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի այլ միջոցներ	3	33.3
Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	8	12.5
Փոխադրամիջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ այդ ծախսումները բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշներին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.9 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ մինչև 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ: (Համակարգչային ծրագրերի մշակման գծով ծախսերը (օրինակ՝ դիզայն և նոր կամ նորացված ծրագրի թեստավորում) ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվներ, երբ Ընկերությունը կարողանում է ցուցադրել ոչ նյութական ակտիվի ստեղծման տեխնիկական հնարավորությունն այնպես, որ այն հնարավոր լինի վաճառքի կամ օգտագործման, իր մտադրությունը ստեղծելու ոչ նյութական ակտիվ և այն օգտագործելու կամ վաճառելու, իր ունակությունը օգտագործելու կամ վաճառելու ոչ նյութական ակտիվը, այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու հնարավոր տնտեսական օգուտներ, աշխատանքներն ավարտելու բավարար միջոցների առկայություն և դրանց հստակ գնահատում: Ծրագրային ապահովման գծով այլ ծախսերը ճանաչվում են դրանց ծագման պահին:)

4.10 Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ

Ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

4.11 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.12 Փոխատվության հանձնառություններ

Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

4.13 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելվածար:

Զբաղխված շահույթ (Կուտակված վնաս)

Զբաղխված շահույթը (Կուտակված վնասը) ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների շահույթը և վնասը:

4.14 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ղեկավարության կատարած նշանակալի դատողություններ և գնահատման անորոշություն

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու

Ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

4.15.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված կարևոր դատողություններ

Ստորև ներկայացված են ղեկավարության՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունները, որոնք ամենաէական ազդեցությունն ունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում

Ընկերությունը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակում ակտիվները պահվում են, ինչպես նաև գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6(բ)):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկմանը վերաբորող չափանիշների սահմանում

Ընկերությունը սահմանում է չափանիշներ որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրությունը և հաստատումը:

4.15.2 Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է ձեռք բերվել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս Ծանոթագրություն 24):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը նմանատիպ ակտիվների օգտագործման փորձի հիման վրա դատողության արդյունք է: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման օպցիոններ

Երբ Ընկերությունն ունի վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման օպցիոնը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային դիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը (տե՛ս Ծանոթագրություն 27.1.2), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6(զ)):

Հարկային օրենսդրություն

<< հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տե՛ս Ծանոթագրություն 22:

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2024թ.	2023թ.
Արդյունավետ փոկոտորության մեթոդով հաշվարկված փոկոսային եկամուտ		
Դրամական միջոցներ	7,384	7
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21,277	7,187
Մատակարարներին փոխանցված գումարներից	107,076	16,297
	135,737	23,491
Այլ փոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	1,082,321	674,835
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	1,218,058	698,326
Վարկեր և փոխառություններ	722,881	409,443
Ընդամենը տոկոսային ծախս	722,881	409,443
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտ	495,177	288,883

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ և ծախս

	2024թ.	2023թ.
Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերից	14,953	5,806
Մատակարարներից	49,215	31,985
Միջնորդավճարներ ապահովագրական ընկերություններից	46,916	32,647
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	111,084	70,438
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	2,176	6,894
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	2,176	6,894

7 Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)

	2024թ.	2023թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ (վնաս)	1,036	(10,021)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումից զուտ օգուտ (վնաս)	1,469	(9,394)
Ընդամենը արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ (վնաս)	2,505	(19,415)

8 Այլ եկամուտներ

	2024թ.	2023թ.
Եկամուտներ գործառնական վարձակալությունից	17,815	15,627
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	2,137	-
Լիզինգի գույքի վերադարձ	33,723	-
Այլ եկամուտ	12,951	5,759
Ընդամենը այլ եկամուտներ	66,626	21,386

9 Պարտքային կորուստների գծով ծախս

	2024թ.				
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	12,002	-	522	12,524
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	15	(36,042)	19,715	63,497	47,170
Այլ ակտիվներ	17	15,913	-	-	15,913
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս (ծախսի հակադարձում)		(8,127)	19,715	64,019	75,607

	2023թ.			
	Ծանոթ.	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	3,327	-	3,327
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	15	45,697	2,164	47,861
Այլ ակտիվներ	17	197	-	197
Ընդամենը պարտքային կորուստների գծով ծախս		49,221	2,164	51,385

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	240,171	154,270
Աշխատակիցների ուսուցման ծախսեր	1,339	965
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	241,510	155,235

11 Այլ ծախսեր

	2024թ.	2023թ.
Այլ հարկեր և տուրքեր	4,646	7,059
Գովազդի ծախսեր	16,515	12,807
Հիմնական միջոցների մաշվածության և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	22,405	15,952
SS ծառայություններ	13,790	8,130
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	6,051	5,100
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	6,356	6,244
Գրասենյակային ծախսեր	8,249	7,587
Ներկայացուցչական ծախսեր	6,407	4,021
Ապահովագրական ծախսեր	6,758	5,733
Անվտանգության գծով ծախսեր	1,330	1,320
Մասնագիտական ասոցիացիաների վճարներ	6,896	5,046
Վարկերի տրամադրման գծով ծախսեր	7,509	4,443
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	1,681	2,608
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	922	1,116
Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման ծախս	5,959	4,910
Վճարված տույժեր	515	-
Բարեգործական հատկացումներ	6,150	-
Գործուղման ծախսեր	3,771	879
Այլ ծախսեր	5,656	3,865
Ընդամենը այլ ծախսեր	131,566	96,820

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2024թ.	2023թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	37,784	5,424
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	8,570	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	6,673	20,508
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	53,027	25,932

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

	2024թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2023թ.	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	224,533		50,958	
Շահութահարկ	40,419	18	9,172	18
(Չհարկվող եկամուտներ) չնվազեցվող ծախսեր	4,302	2	(3,883)	(7)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխակերպումից զուտ (օգուտ) վնաս	(264)	-	1,691	3
Իրացված հարկային վնաս	-	-	18,952	37
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	8,570	4	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	53,027	24	25,932	51

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ՝

	2024թ.				
	2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	532	(471)	61	61	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(2,268)	(5,080)	(7,348)	-	(7,348)
Դեբիտորական պարտքեր	-	(2,236)	(2,236)	-	(2,236)
Այլ ակտիվներ	(529)	529	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	2,053	585	2,638	2,638	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	(212)	(6,673)	(6,885)	2,699	(9,584)

	2023թ.				
	2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	532	532	532	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	(603)	(1,665)	(2,268)	-	(2,268)
Հիմնական միջոցներ	(2,883)	2,883	-	-	-
Այլ ակտիվներ	-	(529)	(529)	-	(529)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,090	(3,090)	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,740	313	2,053	2,053	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	18,952	(18,952)	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	20,296	(20,508)	(212)	2,585	(2,797)

13 Դրամական միջոցներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Բանկային հաշիվներ	750,097	10,060
Ընդամենը դրամական միջոցներ	750,097	10,060

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերը 200,000 հազար << դրամի չափով հանդիսանում են մեկ բանկից ստացված վարկերի ապահովություն (2023թ.-ին՝ նույնպես) (տե՛ս Ծանոթագրություն 18):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բանկային հաշիվների 98%-ը կամ 736,727 հազար << դրամը կենտրոնացված է մեկ բանկում:

Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները մոտ են զրոյական արժեքի, այդ իսկ պատճառով չեն բացահայտվում այս աղյուսակում:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Առևտրային վարկեր	2,749,155	(15,627)	2,733,528	1,179,128	(3,877)	1,175,251
Ընդամենը	2,749,155	(15,627)	2,733,528	1,179,128	(3,877)	1,175,251

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի 5 փոխառու (որից մեկը կապակցված է Ընկերությանը), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այդ վարկերի համախառն արժեքը կազմում է 2,550,962 հազար << դրամ: (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ կապակցված փոխառու, 1,153,702 հազար << դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել վարկեր, որոնք հանդիսանում են ապահովվածություն բանկերից ներգրավված վարկերի համար: (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Առևտրային վարկերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր			
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	1,179,128	-	1,179,128
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,817,734	-	1,817,734
Մարված ակտիվներ	(244,011)	(1,326)	(245,337)
Փոխանցում Փուլ 3	(2,100)	2,100	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(1,596)	-	(1,596)
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	(774)	(774)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,749,155	-	2,749,155

	2023թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր		
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	58,160	58,160
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	1,183,604	1,183,604
Մարված ակտիվներ	(59,840)	(59,840)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(2,796)	(2,796)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179,128	1,179,128

Առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2024թ.		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր			
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	3,877	-	3,877
Փոխանցում Փուլ 3	(252)	252	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	4,412	522	4,934
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվների գծով	7,590	-	7,590
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	(774)	(774)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,627	-	15,627

	2023թ.	
	Փուլ 1	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	550	550
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(131)	(131)
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	3,458	3,458
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,877	3,877

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (Ծանոթագրություն 21):

Ինչպես նշված է Ծանոթագրություն 24-ում, 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է Ծանոթագրություն 23-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 27-ում:

15 Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Մասնավոր ձեռնարկություններ	8,354,380	5,556,364
Ֆիզիկական անձինք	236,441	321,052
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,081,995	900,652
	9,672,816	6,778,068
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(62,436)	(73,065)
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	9,610,380	6,705,003

Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ՝ նախքան արժեզրկման գծով պահուստը				
Մնացորդը հուլիսի 1-ի դրությամբ	6,745,855	-	32,213	6,778,068
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	6,203,486	-	-	6,203,486
Մարված ակտիվներ	(3,172,476)	(15,588)	(2,910)	(3,190,974)
Փոխանցում Փուլ 2	(66,528)	66,528	-	-
Փոխանցում Փուլ 3	(37,929)	-	37,929	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(59,592)	(314)	(59)	(59,965)
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(57,799)	(57,799)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,612,816	50,626	9,374	9,672,816

	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ՝ նախքան արժեզրկման գծով պահուստը			
Մնացորդը հուվարի 1-ի դրությամբ	3,023,724	-	3,023,724
Սկզբնավորված նոր ակտիվներ	5,326,485	-	5,326,485
Մարված ակտիվներ	(1,610,986)	-	(1,610,986)
Փոխանցում Փուլ 3	(33,419)	33,419	-
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	40,051	(1,206)	38,845
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,745,855	32,213	6,778,068

Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	70,505	-	2,560	73,065
Փոխանցում Փուլ 2	(680)	680	-	-
Փոխանցում Փուլ 3	(448)	-	448	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(57,991)	19,715	63,497	25,221
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	21,949	-	-	21,949
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(57,799)	(57,799)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33,335	20,395	8,706	62,436

	31 դեկտեմբերի 2023թ.		
	Փուլ 1	Փուլ 3	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	25,204	-	25,204
Փոխանցում Փուլ 3	(396)	396	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	6,164	2,164	8,328
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում սկզբնավորված նոր ակտիվների գծով	39,533	-	39,533
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,505	2,560	73,065

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումների վերլուծությունը ըստ ժամկետների հետևյալն է.

	Մինչև 1 տարի	1 -5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ	4,148,360	7,440,662	91,798	11,680,820
Չվաստակված ֆինանսական եկամուտ	(713,128)	(1,279,095)	(15,781)	(2,008,004)
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումների ներկա արժեք	3,435,232	6,161,567	76,017	9,672,816

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումների վերլուծությունը ըստ ժամկետների հետևյալն է.

	Մինչև 1 տարի	1 -5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ	2,677,476	5,587,334	50,868	8,315,678
Չվաստակված ֆինանսական եկամուտ	(495,078)	(1,033,126)	(9,406)	(1,537,610)
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումների ներկա արժեք	2,182,398	4,554,208	41,462	6,778,068

Ֆինանսական վարձակալության զուտ ներդրումները ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	2024թ.	2023թ.
Արդյունաբերություն	667,842	2,211,581
Շինարարություն	348,627	1,856,356
Առևտուր	2,996,567	758,022
Գյուղատնտեսություն	999,426	743,056
Տրանսպորտ	590,246	553,178
Առողջապահություն	2,966,634	169,275
Ծառայություններ	334,731	153,819
Սպառողական	26,767	32,801
Այլ	679,540	226,915
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	9,610,380	6,705,003

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի մեկ լիզինգառու (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որի ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ դեբիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 308,553 հազար << դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 413,178 հազար << դրամ):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերից 3,109,762 հազար << դրամը հանդիսանում է ապահովվածություն բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի համար (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,912,913 հազար << դրամ): (տե՛ս Ծանոթագրություն 18)

Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 23 ծանոթագրությունում:

Ինչպես նշված է Ծանոթագրություն 24-ում, 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 27-ում:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Շենքեր	Համակարգիչներ և կապի այլ միջոցներ	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	611,700	13,498	15,618	1,442	7,390	649,648
Ավելացում	-	2,316	8,870	-	100	11,286
Ճշգրտում	(46,550)	-	-	-	-	(46,550)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	565,150	15,814	24,488	1,442	7,490	614,384
Ավելացում	-	5,831	13,512	9,729	3,377	32,449
Օտարում	-	-	-	(1,442)	-	(1,442)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	565,150	21,645	38,000	9,729	10,867	645,391
Կուրակված մաշվածություն						
2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	11,055	5,309	390	1,717	18,471
Տարվա ծախս	10,597	1,704	2,775	137	739	15,952
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,597	12,759	8,084	527	2,456	34,423
Տարվա ծախս	14,129	1,989	3,880	415	1,992	22,405
Օտարում	-	-	-	(613)	-	(613)
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,726	14,748	11,964	329	4,448	56,215
Հաշվեկշռային արժեք						
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	554,553	3,055	16,404	915	5,034	579,961
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	540,424	6,897	26,036	9,400	6,419	589,176

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքը գրավադրված է բանկերից ստացված վարկերի համար (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես) (տե՛ս Ծանոթագրություն 18):

17 Այլ ակտիվներ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ֆինանսական վարձակալության նպատակով ձեռք բերվելիք ակտիվների ֆինանսավորում	1,597,456	373,319
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	29,963	3,600
Պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,378)	(1,059)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,617,041	375,860
Կանխավճարներ	209	21,256
Լիզինգի տրամադրման նպատակով պահվող գույք	33,723	-
Կանխավճար ԱԱՀ-ի գծով	42,398	21,067
Ապագա ծախսեր	19,658	5,500
Վարձակալության տրված ակտիվներ	35,373	41,332
Պահեստ	2,169	394
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	133,530	89,549
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,750,571	465,409

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

	2024թ.	2023թ.
	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,059	862
Ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստների զուտ վերաչափում	15,913	197
Զուտ դուրսգրում տարվա ընթացքում	(6,594)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,378	1,059

18 Վարկեր և փոխառություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարկեր << բանկերից	3,138,206	2,274,268
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացած վարկեր	148,980	440,751
Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացած վարկեր	5,672,140	2,535,714
Միջազգային ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացած վարկեր	828,067	-
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկեր	1,175,473	-
Առևտրային կազմակերպություններից ստացած փոխառություններ	1,314,357	853,051
Փոխառություններ կապակցված կողմից	52,074	266,119
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	12,329,297	6,369,903

Բոլոր վարկերն ու փոխառություններն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Վարկեր պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ներառում են վարկեր ստացված KfW զարգացման բանկի կողմից ֆինանսավորվող «ՄՓՄՁ Աջակցման» վարկային ծրագրի և «ԳՏՏՁ ՉԻԳ ՊՀ» Գյուղական ֆինանսավորման կառույցի կողմից Գյուղական կարողությունների ստեղծման ծրագրի շրջանակներում:

Միջազգային ոչ առևտրային կազմակերպություններից վարկերը Եվրոպական Հիմնադրամից (EFSE) <<- ում փոքր և միջին ձեռնարկությունների զարգացման ֆինանսավորման համար ստացված վարկերն են:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը Symbiotics Investments SA-ից ստացված վարկերն են:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բանկից ստացված վարկերն ապահովված են բանկային հաշիվների ֆինանսական հոսքերով 200,000 հազար << դրամի չափով (տե՛ս Ծանոթագրություն 13):

2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բանկից ստացված վարկն ապահովված է Ընկերության անշարժ գույքի գրավադրմամբ (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես) (տե՛ս ծանոթ. 16):

2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ներգրավված միջոցները ապահովված են Ընկերության լիզինգային պորտֆելի մի մասով՝ ընդհանուր 3,109,762 հազար << դրամ արժեքով (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,912,913 հազար << դրամ) (տե՛ս Ծանոթագրություն 15):

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի տասնյոթ վարկատու (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասներեք), որոնց տրամադրված վարկերի և փոխառությունների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: Այս վարկերի և փոխառությունների համախառն արժեքը 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 11,310,424 հազար << դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,034,190 հազար << դրամ):

<Հաշվետու ժամականաշրջանում Ընկերությունը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ և պահպանել է պայմանագրային բոլոր պայմանները (2023թ-ին նույնպես):

19 Այլ պարտավորություններ

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վճարվելիք գումարներ մատակարարներին	155,423	158,729
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	20,967	11,413
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	176,390	170,142
Պարտավորություններ ավելացված արժեքի հարկի գծով	740,496	429,153
Պարտավորություններ այլ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	6,562	7,618
Այլ պարտավորություն	24,652	13,998
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	771,710	450,769
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	948,100	620,911

20 Սեփական կապիտալ

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,002,000 հազար << դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 572 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 3,500 հազար << դրամ անվանական արժեքով:

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն է «Փարթենուր Ինվեսթ» ՍՊԸ-ն:

«Փարթենուր Ինվեսթ» ՍՊԸ-ի մասնակիցներ են հանդիսանում Արսեն Բազիկյանը և Արտաշես Հակոբյանը հավասար բաժնեմասերով:

2024թ. Ընկերությունը բաժնետիրական կապիտալը չի ավելացրել (2023թ. ավելացրել է 987,000 հազար դրամ):

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Ընկերության բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվում է բաժնետերերի կողմից << դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը << դրամով:

21 Փոխատվության հանձնառություններ

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային դիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային դիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Վարկերի և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	50,995	17,249
Ընդամենը պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	50,995	17,249

Փոխառության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստներում (տե՛ս Ծանոթագրություն 14-ում):

22 Պայմանականություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա: Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի կապիտալ բնույթի պարտավորություններ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

Ֆինանսական վարձակալություն տրամադրելու նպատակով ձեռք բերվելիք գույքի գծով պայմանագրային պարտավորությունները 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 519,853 հազար << դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 841,187 հազար << դրամ):

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Ընկերությունը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

23 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերությունը չունի վերջնական վերահսկող:

Ընկերությունը իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

	2024թ.		2023թ.	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ	1,157,128	-	17,435	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	246,800	-	1,186,428	-
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(133,792)	-	(46,735)	-
	1,270,136	-	1,157,128	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(8,395)	-	(3,426)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,261,741	-	1,153,702	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	183,858	-	132,407	-
Տարվա ընթացքում ստացված	352,784	-	188,574	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(177,001)	-	(137,123)	-
	359,641	-	183,858	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	(1,140)	-	(1,828)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	358,501	-	182,030	-
Վարկեր և փոխառություններ				
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	266,119	-	201,761	-
Տարվա ընթացքում ստացված	97,057	-	1,236,928	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(311,100)	-	(1,172,570)	-
Դեկտեմբերի 31 դրությամբ	52,076	-	266,119	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն				
Տոկոսային եկամուտ	42,529		25,019	-
Տոկոսային ծախս	(11,939)		(28,849)	-
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	(4,281)		(3,756)	-

Կապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման ենթակա են 1-3 տարվա ընթացքում և դրանց միջին արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է մինչև 14% (2023թ.՝ մինչև 14%):

Կապակցված անձանց տրամադրված ֆինանսական վարձակալության գծով գումարները ենթակա են վճարման 1-4 տարվա ընթացքում և դրանց տոկոսադրույքը կազմում է 10-16.5% (2023թ.՝ 7-14%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	94,952	73,354
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	94,952	73,354

24 Իրական արժեքի չափումը

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար Ընկերությունը ճշտում է հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ, համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ընկերության անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

24.1 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

				31 դեկտեմբերի 2024թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ			-		
Դրամական միջոցներ	-	750,097	-	750,097	750,097
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	2,698,249	-	2,698,249	2,733,528
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	9,610,380	-	9,610,380	9,610,380
Այլ ակտիվներ	-	1,617,041	-	1,617,041	1,617,041
Ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-		
Վարկեր և փոխառություններ	-	12,329,297	-	12,329,297	12,329,297
Այլ պարտավորություններ	-	176,390	-	176,390	176,390

				31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ	-	10,060	-	10,060	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	1,141,085	-	1,141,085	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	-	6,705,003	-	6,705,003	6,705,003
Այլ ակտիվներ	-	375,860	-	375,860	375,860
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	6,369,903	-	6,369,903	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	-	170,142	-	170,142	170,142

Հաճախորդներին տրված վարկեր և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար՝ 8.75% մինչև 14.6% տարեկան (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12% մինչև 14.6% տարեկան) և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի համար՝ 6.8% մինչև 19% տարեկան (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.8% մինչև 20% տարեկան):

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող վարկերի համար առաջարկվող դրույքաչափերը:

25 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ Ընկերությունը չունի ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ներկայացված են զուտ արժեքով կամ կհաշվանցվեն համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի:

26 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27.3-ում:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	750,097	-	750,097	-	-	-	750,097
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,564	1,020,777	1,033,341	1,700,187	-	1,700,187	2,733,528
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	308,543	3,104,515	3,413,058	6,121,796	75,526	6,197,322	9,610,380
Այլ ակտիվներ	1,617,041	-	1,617,041	-	-	-	1,617,041
	2,688,245	4,125,292	6,813,537	7,821,983	75,526	7,897,509	14,711,046
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	401,956	4,012,140	4,414,096	7,842,696	72,505	7,915,201	12,329,297
Այլ պարտավորություններ	176,390	-	176,390	-	-	-	176,390
	578,346	4,012,140	4,590,486	7,842,696	72,505	7,915,201	12,505,687
Զուտ դիրք	2,109,899	113,152	2,223,051	(20,713)	3,021	(17,692)	2,205,359
Կուտակված ճեղքվածք	2,109,899	2,223,051		2,202,338	2,205,359		

	31 դեկտեմբերի 2023թ.						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	10,060	-	10,060	-	-	-	10,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,376	1,119,296	1,120,672	54,579	-	54,579	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	192,519	1,966,354	2,158,873	4,505,115	41,015	4,546,130	6,705,003
Այլ ակտիվներ	375,860	-	375,860	-	-	-	375,860
	579,815	3,085,650	3,665,465	4,559,694	41,015	4,600,709	8,266,174
Պարտավորություններ							
Վարկեր և փոխառություններ	100,090	1,451,514	1,551,604	4,630,141	188,158	4,818,299	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	170,142	-	170,142	-	-	-	170,142
	270,232	1,451,514	1,721,746	4,630,141	188,158	4,818,299	6,540,045
Զուտ դիրք	309,583	1,634,136	1,943,719	(70,447)	(147,143)	(217,590)	1,726,129
Կուտակված ճեղքվածք	309,583	1,943,719		1,873,272	1,726,129		

27 Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Ընկերությունը իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Ընկերության շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Ընկերության յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի: Ընկերությունը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Ընկերության կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Տնօրինության խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է դիսկերի կառավարման գործընթացի կատարման և վերահսկման, ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար: Գլխավոր գործադիր տնօրենը պատասխանատու է նաև Ընկերության իրացվելիության և ֆինանսական դիսկերի համար:

Ռիսկերի կոմիտե

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում դիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է դիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Վերստուգող

Ընկերության կողմից իրականացվող դիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգվում է Վերստուգողի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Ընկերության գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Վերստուգողի անցկացրած ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Ընկերության Խորհրդին:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Ընկերության գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Ընկերության քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում դիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

27.1 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Ընկերությանն կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Ընկերության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Ընկերությունը այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային և վարձակալական գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են Ընկերության ակտիվների պորտֆելում ֆինանսական վանձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Ընկերության ղեկավարությանը:

27.1.1 Պարտքային որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Ընկերության՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 27.1.2-ում:

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2024թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ				
Ստանդարտ	750,097	-	-	750,097
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	750,097	-	-	750,097
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Բարձր	2,749,155	-	-	2,749,155
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,749,155	-	-	2,749,155
Ակնկալվող պատճային կորուստների պահուստ	(15,627)	-	-	(15,627)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	2,733,528	-	-	2,733,528
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Բարձր	9,612,816	-	-	9,612,816
Ստանդարտ	-	50,626	-	50,626
Չաշխատող	-	-	9,374	9,374
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	9,612,816	50,626	9,374	9,672,816
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(33,335)	(20,395)	(8,706)	(62,436)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	9,579,481	30,231	668	9,610,380
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	1,627,419	-	-	1,627,419
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,627,419	-	-	1,627,419
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(10,378)	-	-	(10,378)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,617,041	-	-	1,617,041
Փոխադրության հանձնառություններ				
Ստանդարտ*	50,995	-	-	50,995

Ներքին վարկանիշեր	31 դեկտեմբերի 2023թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ				
Ստանդարտ	10,060	-	-	10,060
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	10,060	-	-	10,060

Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված վարկեր				
Բարձր	1,179,128	-	-	1,179,128
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,179,128	-	-	1,179,128
Ակնկալվող պատքային կորուստների պահուստ	(3,877)	-	-	(3,877)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,175,251	-	-	1,175,251
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր				
Բարձր	6,745,855	-	-	6,745,855
Չաշխատող	-	-	32,213	32,213
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	6,745,855	-	32,213	6,778,068
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(70,505)	-	(2,560)	(73,065)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	6,675,350	-	29,653	6,705,003
Այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Ստանդարտ	376,919	-	-	376,919
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	376,919	-	-	376,919
Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	(1,059)	-	-	(1,059)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	375,860	-	-	375,860
Փոխառվության հանձնառություններ				
Ստանդարտ*	17,249	-	-	17,249

* Փոխառվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի պահուստներում:

27.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Ընկերության՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տե՛ս Ծանոթագրություն 4.6.(գ)):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Ընկերությունը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Ընկերությունը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Ընկերությունը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտնվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների

կողմից և Ընկերությունը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ պարտազանցման վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սովորեն վարկանիշին:

- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ: 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Պարտազանցում («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես պարտազանցման դեպք, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Էական վատթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Ընկերության կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Ընկերությունն առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են պարտազանցում տեղի ունենալու ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված՝ ոչ ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները սահմանվում են որպես բարձր վարկանիշ ունեցող, մինչև 30 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ստանդարտ վարկանիշ ունեցող, ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ ոչ ստանդարտ կամ ցածր և ավելի քան 90 օր ժամկետանց ֆինանսական ակտիվները՝ չաշխատող վարկանիշ ունեցող) գործոններով, որոնք մատնանշում են պատազանցում տեղի ունենալու ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության գնահատման համակարգի քարտեզագրումը և գործընկերների արտաքին վարկանիշները.

	Վարկանիշ	2024թ.	2023թ.
		12-ամսյա PD	12-ամսյա PD
AAA -ից A-	Բարձր	0.001-0.023%	0.001-0.028%
BBB+ -ից B-	Ստանդարտ	0.040-3.137%	0.047-2.813%
CCC+ to CC	Ոչ ստանդարտ	5.403-27.625%	4.695-21,841%
D	Չաշխատող	100%	100%

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Ընկերությունը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր,

- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները:

Ընկերությունը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով ակտիվների բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարքերը (կորպորատիվ, հիփոթեք, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Պարտազանցման սահմանում և «առողջացում»

Ընկերությունը համարում է ֆինանսական գործիքը պարտազանցման ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Ընկերությունը միջբանկային հաշիվները համարում է պարտազանցման ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Ընկերությունը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Ընկերությունը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ պարտազանցման ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուի համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուի պարտազանցման ենթարկված է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Ընկերության քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում պարտազանցման սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Ընկերության՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չափափակ պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր, ֆինանսական վարձակալության գծով դեբտորական պարտքեր

Ընկերությունը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Ընկերությունը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ ապագային առնչվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ծախսողունները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեգրվում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Ընկերության՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Ընկերությունը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չափատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չափատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Ընկերությունը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը կամ դեբիտորական պարտքը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4.6 (գ) -ում:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է պարտապանի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են պարտազանցումից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար պարտազանցման տեղի ունենալու դիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում պարտազանցման տեղի ունենալու պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Ընկերության պարտազանցումների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է Ծանոթագրություն 4.6 (գ) -ի գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Ընկերությունը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (<<Բ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Ընկերությունը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակրոտնտեսական ճշգրտումը հաշվարկելու համար Ընկերությունն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակ՝ որպես իր մոդելների տնտեսական ներածություն, ներառյալ.

- ՀՆԱ-ի աճ
- Գործազրկության մակարդակ
- Չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Շինարարություն (աճի տեմպ %)
- Գյուղատնտեսություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի պաշտոնական փոխարժեք

27.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն ամբողջությամբ տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության պարտքային դիսկի ենթարկված ակտիվները, ներառված

դրամական միջոցների մեջ, կենտրոնացված են ֆինանսական հատվածում: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը և ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը հիմնականում կենտրոնացած են արդյունաբերության, շինարարության, գյուղատնտեսության, առևտրի, տրանսպորտի ոլորտներում (տե՛ս մանրամասն վերլուծությունը ծանոթ. 14 և 15-ում):

27.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային դիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դեպքում՝ անշարժ, շարժական գույք և սարքավորումներ,
- Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի դեպքում՝ երաշխիքներ:

Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Ընկերությունը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Բացի այդ, պարտքային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Ընկերությունը կպահանջի լրացուցիչ գրավի առարկա պայմանագրային կողմից մինչև արժեզրկման ցուցանիշները նկատվեն համապատասխան անհատական վարկերի համար:

27.2 Ծուկայական դիսկ

Ծուկայական դիսկն այն դիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտադրության փոխարժեքները: Ընկերությունը տարանջատում է շուկայական դիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետում առևտրային պորտֆելի: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտադրության կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական դիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

27.2.1 Ծուկայական դիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի դիսկ

Տոկոսադրույքի դիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի լրացուցող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2024թ.			2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	<< դրամ	ԱՄՆ դոլլար	Եվրո	<< դրամ	ԱՄՆ դոլլար	Եվրո
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15.03	13.36	9.79	14.95	12.87	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	13.48	12.63	10.88	15.09	13.16	10.6
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Վարկեր << բանկերից	12.6	9	6.81	13.7	9.24	6.96
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	-	9.5	-	14.1	9.05	-
Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացված վարկեր	7.71	4	-	7.82	4.08	-
Միջազգային ոչ առևտրային կազմակերպություններից ստացված վարկեր	-	-	6.42	-	-	-
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	11.4	-	-	-	-	-
Առևտրային կազմակերպություններից ստացած փոխառություններ	11.88	8.06	5.39	-	8.28	5.1
Փոխառություններ կապակցված կողմից	-	10.47	-	14.84	9.51	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի << դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.		31 դեկտեմբերի 2023թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	5	24,138	5	(13,084)
ԱՄՆ դոլար	-5	(24,138)	-5	13,084
Եվրո	5	29,434	5	3,711
Եվրո	-5	(29,434)	-5	(3,711)

Բանկի արտարժույթի դիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

	31 դեկտեմբերի 2024թ.				
	<< դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ	6,598	-	736,728	6,771	750,097
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,269,532	459,811	1,004,185	-	2,733,528
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	7,426,365	1,742,466	441,549	-	9,610,380
Այլ ակտիվներ	1,593,358	23,568	115	-	1,617,041
Ընդամենը	10,295,853	2,225,845	2,182,577	6,771	14,711,046
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	8,993,387	1,742,157	1,593,753	-	12,329,297
Այլ պարտավորություններ	175,310	929	151	-	176,390
Ընդամենը	9,168,697	1,743,086	1,593,904	-	12,505,687
Զուտ դիրք 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,127,156	482,759	588,673	6,771	2,205,359
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,067,906	1,759,597	438,671	-	8,266,174
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	4,154,323	2,021,268	364,454	-	6,540,045
Զուտ դիրք 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,913,583	(261,671)	74,217	-	1,726,129

27.3 Իրացվելիության դիսկ

Իրացվելիության դիսկը կապված է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս դիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, կառավարում է ակտիվները հաշվի

առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս Ծանոթագրություն 26-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

	31 դեկտեմբերի 2024թ.					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	425,346	4,744,728	8,830,074	78,718	14,078,866	12,329,297
Այլ պարտավորություններ	176,390				176,390	176,390
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	601,736	4,744,728	8,830,074	78,718	14,255,256	12,505,687

	31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը համախառն արտահոսք	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	100,603	1,534,749	5,302,815	222,993	7,161,160	6,369,903
Այլ պարտավորություններ	170,142	-	-	-	170,142	170,142
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	270,745	1,534,749	5,302,815	222,993	7,331,302	6,540,045

27.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության,

գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

28 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

	2024թ.	
	Վարկեր և փոխառություններ	Ընդամենը
2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,369,903	6,369,903
Մուտքեր	21,047,174	21,047,174
Մարումներ	(15,099,233)	(15,099,233)
Փոխարժեքային տարբերություն	(78,376)	(78,376)
Հաշվեգրված տոկոսներ	89,829	89,829
2024թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,329,297	12,329,297

		2023թ.
	Վարկեր և փոխառություններ	Ընդամենը
2023թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ	2,930,368	2,930,368
Մուտքեր	12,468,425	12,468,425
Մարումներ	(9,145,850)	(9,145,850)
Փոխարժեքային տարբերություն	91,733	91,733
Հաշվեգրված տոկոսներ	25,227	25,227
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,369,903	6,369,903

29 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, կուտակված վնասը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը:

ՀՀ կենտրոնական բանկը վարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ:

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 6)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

«30» Սեպտեմբեր 2025թ.

«Արմենիան Լիզինգ Քամպի» ՈՒՎԿ ՓԲԸ, ք. Երևան, Վ. Վաղարշյան 12/11

(վարկային կազմակերպության գնումները և գումարները վայրը)

հազ.դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01/07/2025թ. 30/09/2025թ.	Նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջան 01/07/2024թ. 30/09/2024թ.	Հաշվետու տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվը 01/01/2025թ. 30/09/2025թ.	Նախորդ տարվա սկզբից մինչև նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանը 01/01/2024թ. 30/09/2024թ.
Տոկոսային և նմանառիչ եկամուտներ	543,501	323,959	1,419,094	867,104
Տոկոսային և նմանառիչ ծախսեր	(318,683)	(191,825)	(884,800)	(515,847)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	224,818	132,134	534,294	351,257
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	30,048	29,169	111,634	70,401
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(690)	(622)	(3,443)	(1,743)
Այտարծության գործարքներից ստացված գույք շահույթ/ (վնաս)	(6,001)	(9,913)	(4,736)	(2,664)
Այլ գործառնական եկամուտ	14,476	12,010	34,925	58,845
Գործառնական եկամուտ	37,833	30,644	138,380	124,839
Վարկերից և այլ փոխառություններից առաջացած կորուստներ	(28,493)	(24,970)	(49,993)	(83,568)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,472)	(78,230)	(252,359)	(254,285)
Այլ գործառնական ծախսեր	(60,267)	(5,666)	(143,274)	(15,480)
Շահույթ մինչև հարկվելը	88,419	53,912	227,048	122,763
Շահույթից հարկվելու գումար /փոխհատուցում/	(15,915)	(9,704)	(40,869)	(22,097)
Շահույթ հարկումից հետո	72,504	44,208	186,179	100,666
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	72,504	44,208	186,179	100,666

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13.10.2025թ.

Գլխավոր գործադիր տնօրեն Ա. Բազկյան
կ.տ.

Գլխավոր հաշվապահ Վ. Սարգսյան

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (Ձև 7)

«Արմենիան Լիզինգ Քամպնի» ՈՒՎԿ ՓԲԸ, ք. Երևան, Վ. Վաղարշյան 12/11

(վարկային կազմակերպության ամվանումը և գտնվելու վայրը)

30/09/25

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 30.09.2025	Նախորդ ժամանակաշրջան 31.12.2024
1	Ակտիվներ		
1.1	Դիմացական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	159,085	750,100
1.2	Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	-	
1.3	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	3,185,062	1,506,838
1.4	Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	-	
1.5	Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	2,098,600	2,905,551
1.6	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	782,545	589,176
1.7	Այլ գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	
1.8	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	18,560	
1.9	Ստացվելիք սուկուսներ	233,791	7,025
1.10	Այլ ակտիվներ	40,267	2,247
1.11	Վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	13,458,166	9,672,815
	Ընդամենը՝ ակտիվներ	19,976,076	15,433,752
2	Պարտավորություններ		
2.1	Ստացված վարկեր և փոխառություններ	15,089,044	12,226,532
2.2	Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	1,082,665	785,788
2.3	Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	
2.4	Պախուսումներ	-	
2.5	Վճարվելիք սուկուսներ	269,313	102,765
2.6	Վճարվելիք գումարներ	119,087	171,640
2.7	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	1,145	6,885
2.8	Այլ պարտավորություններ	35,562	29,402
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ	16,596,816	13,323,012
3	Կապիտալ		
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	2,964,500	2,002,000
3.2	Լրացուցիչ վճարված կապիտալ		
3.3	Կուտակված շահույթ	414,760	108,740
	Ընդամենը՝ կապիտալ	3,379,260	2,110,740
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ	19,976,076	15,433,752

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13.10.2025թ.

Ա. Բազիկյան

Վ. Մարգարյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 13/10/2025թ.

Վ. Մարգարյան

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (Ձև 9)

«30» Սեպտեմբեր 2025թ.

«Արմենիան Լիզինգ Քամինի» ՈՒՎԿ ՓԲԸ, ք. Երևան, Վ. Վաղարշյան 12/11

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Հաշվետու ժամանակաշրջան 01/07/2025թ 30/09/2025թ	Նախորդ ժամանակաշրջան 01/07/2024թ 30/09/2024թ
1. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(1,872,489)	109,024
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	103,160	155,896
Ստացված տոկոսներ	362,238	698,618
Վճարված տոկոսներ	(190,888)	(432,581)
Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	29,358	65,441
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(85,254)	(161,021)
Վճարված հարկեր	(12,294)	(14,561)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	(1,920,472)	(4,191)
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)	(1,440,216)	(655,170)
Ներգրավված միջոցների ավելացում (նվազում)	846,874	2,862,055
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	(298,611)	(24,426)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ նվազում (ավելացում)	(1,028,520)	(2,186,650)
2. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(55,177)	(42,681)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(55,256)	(46,331)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում	79	3,650
3. Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	956,499	(2,060)
Բաժնետերերի ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	962,500	-
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(6,001)	(2,060)
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	(915,990)	106,964
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,075,075	10,060
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	159,085.0	117,024

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը՝ 13.10.2025թ.

Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

Ա. Բազիկյան

Վ. Սարգսյան